

BRA TRSTV 10

EVANGELICKÝ ČASOPIS PRO MLÁDEŽ roč. 51/2010

SPECIÁLNÍ PŘÍLOHA: KŘEŠŤAN A SEKTÁŘSTVÍ

LELKUJME A BLOUMEJME! SOLNÝ SLOUP NAD ZLATO

Úvodník: Vstát, či spát?	Marie Medková	2
Světlo lidí; biblická úvaha	Pavel Kašpar	4
Vstát, či spát?		
• O pramenech, smyslu života, motivaci a fantazii	Marie Medková	5
• Chvála zahálky	Karel Čapek	6
• Pracuje na tobě Duch Boží	Petr Firbas	7
Zajímají mě lidi; rozhovor s Miriam Richterovou	Ester Hubená	10
E- bulvy	mgmt	11
Dnešní tabu se jmenuje stáří; Projekty Diakonie	P. Hanych, V. Kodetová	12
Křesťan a sektářství	Jaroslav V. Hynek	13
Smutno až k prázdnotě; duchovní povzbuzeníčka	Marie Medková	28
Zatoužila jsem vědět víc; rozhovor s H. Chroustovou	Ester Hubená	30
Kudy a kam kráčí Kudy kam?; recenze	Šárka Schmarczová	32
Kosta; recenze	Olcha Richterová	33
An American's view: Christmas	Barb Iverson	32
Všimli jsme si	Olcha Richterová	34

Autor obálky: Poldislař
 Ilustrace str. 3: Daniela Toulová

VSTÁT, ČI SPÁT

Marie Medková

Nejtěžší boj ze všech je boj sám se sebou. Protivník zná vaše finty, musíte na něj od lesa. Ten zápas nikdy nekončí. A nakonec si ještě musíte být vděční, když nad sebou zvítězíte. Ale vážně. Mimochodem nebo vědomě - celý život nás zaměstnává hledání smyslu, motivace, síly k tomu či onomu. Nechce se nám často ne proto, že bychom byli líní, ale protože nemáme chuť, důvod nebo energii. Chce se nám, když víme proč a nač. Pak vstáváme, ba vyskakujeme lehce a s radostí. S představou toho, co ještě není, ale bude, a protože to už je v naší mysli, tak jakoby to bylo. Čím to? Není to právě fantazie hnací silou? Dostala se mi do ruky knížka teoložky Dorothei Sölle, která píše o Ježíši a fantazii. Dovolím si krátkou citaci: *Nevenesl do světa žádné nové cnosti, nýbrž daroval všem těm, s nimiž se setkal, štěstí. Štěstí, které postavilo ctnost na nový základ a vlastně umožnilo její*

pravé naplnění. Neplnil žádné příkazy, nýbrž měnil situaci lidí s nimiž přicházel do styku. Jeho fantazie navazovala na lidské situace, začínala u nich, ale daleko je přesahovala.

Říká dál, že Ježíš osvobodil naši fantazii k tomu, abychom mohli plně probudit své vědomí a krajně rozvinout schopnost porozumět druhým lidem.

K takovému rozletu je ale třeba mít odkud čerpat sílu. O Ježíšových zdrojích sil víme leccos. Co ale ty naše? Kde hledáte prameny energie? Co nebo kdo vás motivuje? V čem vidíte smysl?

Pokud v těchto věcech hledáte, doufám, že něco podnětného najdete i v tomto čísle.

Do nového roku Vám přeji mnoho dobrého hledání a šťastného nalézání, vítězství ducha a Ducha, vedoucí redakčního kruhu

Marie Medková ■

SVĚTLO LIDÍ

Pavel Kašpar

**„V něm byl život a život byl světlo lidí.“
Jan 1,4**

Evangelista Jan řekne: „V něm byl život.“ V tom narozeném Ježíši Nazaretském, v tom, který přichází jako dítě, byl život a život v něm dostáváme. Život považujeme za nejvyšší hodnotu.

A co je život? To, že jsme, že tu pobíháme, pracujeme, máme úspěchy i neúspěchy, to, co jsme prožili a udělali a zažili. Je život víc? Je to, co jsme, máme, dostali jsme, život je v setkávání s druhými, to, jak tu běháme a dýcháme. Vždyť život Hospodin vdechl do nás, do kusu neživé hmoty. Dostali jsme život a s každým nadechnutím nám ho znovu daruje.

Ale když slyšíme, že v Něm byl život, tak se ptáme, co to bylo a je za život. Je to něco víc? Jakoby nám tu běželi na pomoc andělé a nebeské zástupy, kteří z nadhledu věčnosti, z nadhledu budoucnosti vidí tam, kam my nedohlédneme, i kdybychom koukali z Měsíce, a vědí víc o Bohu a jeho jednání. A ti andělé, jakoby oškrabávali naše nátěry, kterým říkáme život. Barva důstojnosti, pak barva úspěšnosti, krásy, naší dobroty, slušnosti, barva, abych vypadal hezky před lidmi, barva naříkání, jak se mi blbě vede, nebo barva spokojenosti, dokonce i nátěr naší náboženskosti, všechno to a další jde pryč, jde to až na dřev.

Ale co pak? Tady si vypůjčme nápad od Komenského, o tom Poutníkovi po labyrintu světa. Člověk běhá po světě, mění šaty, kloubouky, názory, prostředí, dělá to či ono. A možná cítí, že to pořád není ono. Až pak najednou setkání, najednou vnímání Boží blízkosti, zážitek jistoty- jsem v jeho dlani, dotyk té hlubiny bezpečnosti, dotyk Boha. Tak se k nám v Ježíši Narozeném blíží, přichází život a život dostáváme. A poznáváme, že patříme Bohu, že jsme jeho, že se nemusíme

B. Reynek

bát, že u něho máme místo, radost. To je ten život, který od Boha v Ježíši přichází, který vstoupil do našeho světa v lidském těle, aby se stal naším bratrem, přítelem, vysvoboditelem, abychom zažili, prožili tu hlubinu bezpečnosti, Boha. To je zázrak a tajemství jeho příchodu: ´v jesličkách leží, brečí, ´ a přitom je v něm zdroj a základ života. Smyslem jeho příchodu je, aby nám dal život. To je cíl Boží cesty za námi. „A život, (ten narozenec v Betlémě) byl světlo lidí.“ To světlo je z Boha, to světlo je Kristus. On je tím světlem, které nám svítí. To světlo je pro všechny. Patří nám i všem lidem! - věřícím i nevěřícím, zbožným i bezbožným, dobrým i zlým. Když to vezmu, že Kristus byl a je světlo lidí, už se nemusím dívat na sebe a na ty druhé, na svět ze slyší perspektivy, ale z perspektivy andělské a Boží. A v tom světle vidím své bližní i sebe jinak, cítím se svobodněji. Vidím se ve světle a vím, jak na tom jsem, a přitom se neděším své povahy, svých nedostatků, úletů, neděším se druhých, okolností, neúspěchů. Ale on je světlo lidí. Proto v jeho světle můžu vidět i druhé lidi. Můžu druhé uvídnout ve světle Božího odpuštění, smíření, ve světle dlouhodeché Boží lásky. ■

O PRAMENECH, SMYSLU ŽIVOTA, MOTIVACI A FANTAZII

M. Medková

Překonat se. Au.

Do snu mi pronikají nepříjemné hlasy. Budí mě a já se vši silou spícího bráním. Nikam nechci, chci spát. Samozřejmě že vím, že bych měla jít do školy. Vzládnám to pak líp, lidi tam jsou přímo a Jenže mě se nechce a omluva se dá vždycky zařadit.

Někdy si můžeme povolit a jindy je třeba, abychom se překonali. To je potřeba pečlivě rozvažovat. Dnes se soustředím na překonávání se v různých nechtích. Za svých studií jsem se při výuce angličtiny setkala s dvanáctiletým klukem, kterého angličtina evidentně nebrala. Všechno, pro něj důležité – závodní lyžování, tréninky – mu šlo vcelku samo a výsledky hned viděl, ale ve studiu angličtiny neviděl žádný smysl. Věci, které přináší náš život, můžeme brát jako nucené zlo, a přijmout tak do svého života „hluchý, neplodný“ čas. Nebo se jich můžeme chopit, přeznačit je tak, aby smysl dávaly, změnit je.

Does it make sense?

Jaké místo má ta či ona činnost ve vašem životě? Jaký je její smysl? Smysl se skládá z drobných životních určení a to je jeho podstata. Ztráta nebo nenaplněnost potřeby životního smyslu připravuje člověka o mnoho energie a nechává bezdůvodně vysychat naše vnitřní prameny. Smysl je zdrojem motivace, uvádí do pohybu. Musíme si ho najít každý sám za sebe. K tomu je třeba mít otevřené oči a chtít. Život bude mít smysl teprve tehdy, až člověk pozná svůj úkol pro tento svět a bude ho žít.

Jdí a ...

Smysl mého života je v první řadě v tom, že tento jedinečný život, který mi Bůh daroval, budu skutečně žít. Že zanechám na tomto světě svou osobní životní stopu. Vzpomeňte si, kolikrát Ježíš říká: „Jdi a ...“ Jdi a utvářej svůj život nově. Dotkla se tě

štědrá láska, probudila fantazii, tak jdi a proměňuj. To je vyslání. V knize Genesis čteme, že Bůh člověka vyslal do světa, aby svět utvářel, chránil, staral se o něj. Ježíš mi připomíná, že mám žít život pravdivě, aby to, co mi Bůh daroval, obohacovalo svět. Abych tak dokázala trvale žít, potřebuji najít prameny, z nichž budu čerpat elán a energii.

Prameny aneb kde na to vzít

Máme přístup k různým pramenům, a taky že z nich čerpáme! Od čirých po zakalené – pramen sebelítosti, méněcennosti, radosti, blízkosti... Odkud chceme čerpat? Z čirých můžeme brát sílu a energii.

„U Tebe pramen žití, když ty jsi nám světlem, spatřujeme světlo.“ Ž 36,10 nebo třeba „Potěčou proudy vod z jeho nitra.“ J 7,38 Tyto věty se týkají našeho kontaktu s Bohem. On může být naším pramenem. Takovému prameni se říká pramen Ducha svatého. Osvěžuje tvořivostí, očisťuje od emocionálního znečištění, uzdravuje rány, obohacuje novým a posiluje. Může pramenit skrze hodnoty (dříve se jim říkalo cnosti) – jsou to třeba láska, radost, pokoj, trpělivost, laskavost, dobrota, věrnost, důvěra, vlídnost, sebeovládání; nebo skrze činnosti – četba Bible, modlitba a meditace, bohoslužby a rituály, ticho, prožitky přírody, setkání s myšlenkou – tady se metoda vlastně může stát takovým obcerstevujícím pramenem. Napadl by vás další pramen?

Fantazie a tvořivost

Kudy k prameni? Celou duší se oddejte tomu, co děláte. Otevřete se tomu, co vás převyšuje. Dívejte se kolem sebe. Naslouchejte. Hledejte. Pramen Ducha svatého aktivuje a uvolňuje síly v naší duši. Člověk, který žije z tohoto pramene, vnímá, že jeho život probíhá zdárně a je obohacen o nové

pokračování na straně 9

Chtěl bych dnes zahálet: snad proto, že je tak obzvláště krásně, nebo že na dvoře pracují truhláři, nebo že slunce svítí, nebo z tisíceřých jiných příčin: chtěl bych zahálet.

Nechtěl bych jít někam ven, neboť jít není už zahálet; ani číst, ani spát, protože ani to, ani ono není zahálka; ani se bavit, ani odpočívat, protože zahálka není ani odpočinek, ani zábava.

Zahálka, čistá, dokonalá zahálka není ani kratochvíle, ani dlouhá chvíle; zahálka, toť něco negativního: je to nepřítomnost všeho, co člověka zaměstnává, zabavuje, rozptyluje, zajímá, zaneprázdnňuje, trápí, těší, váže, vyžaduje, baví, nudí, okouzluje, otravuje, zabírá nebo zaneřádňuje; je to nic, zápor, neúčel, bezcíl, nevím už jak to říci; zkrátka něco dokonalého a vzácného.

Především: zahálka není maření času; mařil bych čas, kdybych dejme tomu nabíral sítem vodu; ale když zahálím, tak to právě nedělám, nedělám nic zbytečného, jelikož nedělám vůbec nic.

Za druhé, zahálka není matkou hříchu; nemůže být vůbec matkou, jsouc dokonale neplodná. Netouží po ničem; zahálka, která touží, už nezahálí, už něco dělá, už má někam zaměřeno.

Za třetí, zahálet není lenošit. Lenošit je opomenout dělat něco, co by člověk dělat měl, a místo toho chtít si hovět. Zahálet, to je nedělat vůbec nic, a přitom vůbec nic nechtít.

Zahálet není ani odpočívat. Kdo odpočívá, dělá něco užitečného: připravuje příští práci. Zahálka je bez vztahu k jakékoliv minulé a budoucí práci; nemá následků a nečeká na nic. Zahálet není také požívat klidu. Hřát se na slunci, mhouřit blaženě oči, příst jako kočka, to vše je činnost případně velmi účelná, nebo je aspoň příjemná; a příjemnost sama o sobě už je cosi jako účel. Zahálka je naprosto bezúčelná; nedomáhá se ani klidu, ani libosti, prostě ničeho.

Klid, toť pomalu a stále plynoucí proud, jenž tiše šplouchá a zkolébává; odpočinek, to jest temná a pokojná tůně, na níž odplývá rmut a pěna zlých nebo prudkých chvil; lenošení, toť zátoka pokrytá zelenou řasou, slizem a žabími vajíčky; ale zahálka jest utkvění. Nemá rytmu ani zvuku; stojí, nepostupuje. Nedává život plevelu, ani řase, ani komáru. Voda mrtvá a průhledná. Byť stojí, nezahřeje se. Stojí a neobrůstá. Nemá směr, ani obsahu, ani chuti.

Chtěl bych dnes zahálet; ne, chce se mi nechtít nic. Chce se mi – čeho vlastně? Ničeho; neboť to právě jest zahálka. Být jako kámen, ale bez tíhy. Být jako voda, ale bez zrcadlení.

Jak oblak, ale bez pohybu. Být jako zvíře, ale bez hladu. Být jako člověk, ale bez myšlenky. Dívat se na bílý papír, prázdný a hladký; nepsat a dívat se, až by se (z vlastní iniciativy) pokryl černými písmenky, slovy, větami, řádky odshora dolů: první list, druhý a třetí; a pak,

pak to nemuset číst, pak to s ohromnou samozřejmostí právě, hluboké zahálky vůbec nepřechíst a obrátit oči k první jarní mouše, která leze po okně, dívat se na ni a nevidět jí; a pak – nu, což zahálka potřebuje nějakého programu? Neboť vždy lze nalézt něco k nedělání, k nevidění a k nesledování.

A když člověk dozahálel, vstane a vrací se jakoby z jiného světa. Vše je trochu cizí a daleké, protivné jaksí a napjaté; a člověku je tak... tak divně, že... zkrátka si musí po zahálce odpočinout; odpočinuv pak chvíli lelkovat, pak si ještě polenošit, potom se oddat jistému klidu, a teprve potom je schopen sebrat všechny své síly a začít dělat něco zcela zbytečného. ■

PRACUJE NA TOBĚ DUCH BOŽÍ

Petr Fírbas

Vstát, či nevstát? Vstávat se mi nechce, ale poručím si a vstanu. Překonal jsem tím lenost a sám sebe? Určitě ano, ale spontánní to nebylo. Kolik věcí, do kterých se mi moc nechce, musím udělat. Na překonávání sebe sama nakonec vlastně závisí celý náš život.

Mravenčí moudrost

Spontánní vztahy s lidmi jsou to nejlepší, co znám, ale i o ty musíme pilně pečovat. Ani v manželském vztahu se lenost nevyplácí. Kolik vztahů přežije krizi jen proto, že se jeden překonal a nezvolil nejpohodlnější variantu: jak ty mně, tak já tobě. Otvírám knihu Přísloví a čtu nejznámější slovo o lenosti: „*Jdi k mravenci, lenochu, dívej se, jak žije, ať zmoudříš*“ (Pr 6,6). A tak myslím na pohybuující se řetěz z mraveniště a zase zpět a přemýšlím o Boží moudrosti, která vybavila i toho nepatrného tvorečka tím, co potřebuje k zachování života i celého mraveniště, k němuž patří. A vybaví se mi maminky, které vstávají v noci k dětem pořád dokola. Padají únavou, ale rády se překonají. A vzpomenu na ženy v jednom sboru, které navštěvovaly nemocnou paní, staraly se o vše potřebné a ona jim za to jen nadávala. A přece se překonaly a šly tam znovu. Ale vybaví se mi také vyčerpaní křesťané, kteří stále musí překonávat sami sebe, rozdali by se, ale pak už melou psychicky, fyzicky i duchovně z posledního. A musí se učit překonávat sami sebe v tom, že tu a tam řeknou NE. Já nemohu. Já tam nepůjdu a nebudu mít špatné svědomí z toho, že chvíli nebudu dělat vůbec nic. Otvírám znovu Bibli, tentokrát v Žalmu 127,2 čtu krásné slovo, že „*Bůh dopřává svému milému spánek*“.

Vzdát se liščího ohonu

Ale otvírám také evangelium, kde Ježíš mluví o následování: „*Kdo chce jít za mnou, zapří sám sebe...*“ (L 9, 23). To bez překonávání sebe sama nejde. „*Budu tě následovat, kamkoli půjdeš*“, vyhrkne kdosi. Ale Ježíš mu řekne: „*Lišky doupata mají..., ale syn člověka nemá, kam by hlavu složil*“ (L 9,57-58).

Na té cestě nepůjde jen o to, co ti vyhovuje, co je pro tebe příjemné a co se ti líbí. Ježíšovo pozvání se s pohodlností zharmonizovat nedá. Proto nečekejme, že bude v dnešní době populární. Populární a „in“ je spíš pravý opak: Nepřekonávej se, nevaž se, odvaž se, vyhov si, a od toho, co by tě nutilo, abys u sebe něco změnil a v něčem se překonal, se drž dál. Ale nenechme se odradit a mějme odvahu být nepopulární a nebyť „in“.

Překonej adama!

Jak ukazuje apoštol Pavel, není to křeč. Začíná to křtem, ve kterém se mohu ujistit, že velkorysost Boží dobroty nejdřív naprosto překonala mě. A pak zjišťuji, že se toho ve mně samotném musí hodně změnit. Pavel vysvětluje: To je překonáván ten starý adam (člověk) v tobě. A to už také na tobě pracuje někdo jiný, než ty sám: Pracuje na tobě Duch Boží. Toto překonávání sebe sama Duchem Boží je něco jiného než to, jestli mám nebo nemám vstát. A je to na celý život. Ale nemysleme si, že, když je při díle Duch Boží, půjde všechno samo. Naopak. Uprostřed každodenních vztahů se někdy pořádně zapotíme a budeme muset zase překonávat svou nechuť v něčem ustoupit. Ale, mám-li odpovědět na otázku, zda ve víře překonávat sám sebe a nebyť v tom líný, tak odpovím ANO. Překonávej. A kam směřovat? Přece od toho starého člověka adama k tomu novému. ■

KDY SE PŘEKONÁVÁTE?

Denisa Dohányosová,
koordinátorka níz-
koprahových programů
YMCA Praha o.s.

Pravidelně při cvičení
a ranním vstávání.

Zdeněk Susa, lékař

To přece záleží na osob-
ním žebříčku hodnot.
Překonávám se, když to
podle mého názoru stojí
za to, když to cítím jako
nutnost, povinnost. A jak to konkrétně
udělat? Docela jednoduše: Poručit si
a poslechnout.

**Lister, 3. technik kos-
mické lodi
Červený trpaslík**

Já se nemusím překo-
návat. Hraju skvěle na kytaru, jsem
mistr v kulečnicku, moje kari omáčka
je neodolatelná... No vlastně... když
mám jíst nudle. Ty přímo nesnáším,
to už radši psí konzervu. A víte co psi
dělají na spravení chuti, ne?

Pavel Kašpar,
farář, člen synodní rady

Farář má poměrně volnou pracovní
dobu. Možná tak jako studenti na VŠ.
Tady pomůže jen řád dne, který je po-
třebí dodržovat. Pravidelně číst, dělat
přípravy, dělat kancelář, návštěvy, atd.
K tomu patří i vstávání a přemáhání. Kdo
to nedělá, moc toho neudělá.

Ondřej Semotán,
student zahradní architektury

Je to zbytečně málo často :-). Člověk by
měl usilovat o svoje překonávání neu-
stále. Od maličkostí po věci takřka ne-
překonatelné (nechal jsem si například
nadělit brusle, nikdy jsem na nich nestál,
uvidíme :-))

Ivo Mareš, farář ČCE v Praze

Kvůli sobě se nepřekonám. Ale když vím,
že se mnou někdo počítá, že jsou na vý-
sledku mé (ne)činnosti závislí další lidé,
tak se nakonec překonám.

Klára Šimková,
písníčkářka

Když něco musím...

Když mám mýt nádobí. *muž, 15*

Každé ráno, když vstávám, hlavně v neděli. Bohoslužby by měly být večer, protože většina lidí udrží lepší pozornost než ráno. *muž, 21*

Snažím se překonávat se, protože pak je všechno lepší. Třeba se mi někam nechce, a když pak jdu, tak zjistím, že to bylo super a něco mi to dalo. A třeba když se překonám a naučím se na písémku, tak je to taky lepší. *žena, 19*

Někdy mám chuť říct mamce něco, třeba odseknout, ale překonám se. Jinak třeba když mám uklízet nebo mýt nádobí. *žena, 17*

Já se překonávám furt, protože sportuju. Pořád si zvedám latku, jako skokani, akorát že v různých dovednostech, co jsou potřeba při volejbalu. Snažím se překonávat, když se mi nechce do školy, ale to mi moc nejde. *muž, 20*

Jsem líný a mrzí mě to. *muž, 23*

Radši překonávám druhé než sebe, protože to je jednodušší. Ale asi ve škole, když se mi nechce učit. Někdy se mi nechce na mládež, ale jdu. *žena, 19*

téma

pokračování ze strany 5
 prožitky – prožitek života, svobody a lásky. Výsledky se objeví – pocítíte, že kolem vás něco roste, probouzí se fantazie a tvořivost. Proč je fantazie důležitá? Všimněte si, jak v evangeliích vstupuje Ježíš do lidských příběhů a proměňuje je. I od nás očekává, že budeme měnit svět – a právě k tomu osvobodil naši fantazii a tvořivost. Fantazie je forma svobody, kterou můžeme rozvíjet nebo ji nechat zakrhnět. Plně probouzí vědomí a široce rozvíjí porozumění druhým. Dává rozhled a díky ní se nám půjde dobře vstříc našemu poslání.

Otázky na začátek

I když máme spoustu věcí na práci a někdo nás honí, nevzdávejte hledání pramenů osvěžení. Neděláte to jen pro sebe. Každý má trochu jiné studánky. Ptejte sami

sebe.

Z jakých pramenů jsi čerpal/a, když jsi byl/a mladší? Co tě dokázalo nadchnout?

Jaké prameny ti předali máma s tátou? Nebo prarodiče?

Kde jsi zapustil svůj život? Odkud bereš sílu pro život?

Co by mohlo být tvým osobním posláním?

Jak se může stát požehnáním pro druhé?

K Vánocům a do nového roku vám přeju objev lehkosti, probuzení fantazie a tvořivosti. A s A.Grünem: Ať z vás září život a otevřenost srdce, plodnost a požehnání, láska a svoboda.

Použitá literatura: Sölleová, Dorothee, Fantazie a poslušnost, Kalich 2008. Grün, Anselm, Prameny vnitřní síly, Paulinky 2009. Bible, ekumenický překlad. ■

ZAJÍMAJÍ MĚ LIDI

rozhovor s M. Richterovou

Ti, kdo jezdí na Sjezdy (nejen) evangelické mládeže, Miriam Richterovou dobře znají minimálně od vidění, protože patří k těm, kdo Sjezd již několikátým rokem připravují. Pojdme si teď tuto schopnou členku COMU (což dokazuje také její práce fundraiserky na ÚCK) představit.

Odkud pocházíš?

Narodila jsem se v Kolíně jako Junová, ale do mých devíti jsme žili v malé vesnici na Vysočině a potom 15 let v Čáslavi. Teď bydlím druhým rokem v Praze.

Jaké jsou Tvé zájmy?

Třináct let jsem chodila do hudebky na piáno. Baví mě focení, střihání videí a výroba různých sladkostí.

Co jste dělali na vaší čáslavské mládeži, co Tě nejvíc bavilo?

Kromě programů jsme taky sportovali, chodili na koncerty a divadla, jamovali. Na Vánoce jsme připravovali divadla, která jsme vymýšleli společně. Doplnovali jsme je také hudbou a natáčeli k nim filmy – to bývá většinou dost legrace! I když někteří z nás už jsou ve věku mimo jádro mládeže, snažíme se pořád občas scházet a děláme „velkou mládež“, taky pracujeme na divadlech.

Vystudovala jsi sociologii, co Tě k tomu vedlo, jak Tě to ovlivnilo?

Sociologii jsem vystudovala, protože mě zajímají lidi a taky mám ráda statistiku. Jak mě to ovlivnilo? Nevím, asi nejvíc že se snažím rozlišovat osobní a objektivní hodnocení situace (jak řešili sociologové).

Jak ses dostala do COMU, proč vlastně pracuješ s mládeží? Jaké máš zkušenosti?

Bavilo mě organizovat akce pro mládež, nejvíc společné přípravy, hlavně chvíle, kdy se společně něco vymýšlí (každý na tom má podíl)! 7 let jsem byla v chrudimském SOMU, čtvrtým

rokem připravuji setkání VŠeliké mládeže v Praze a dva a půl roku jsem pracovala na Oddělení mládeže. Teď se věnuju SEM v ČR.

Jak Tvůj život ovlivňuje církev? Je to těžké ji brát zároveň osobně, jako společenství přátel, ale také jako „zaměstnavatele“, jako pracovní kolektiv? Nebo se to prolíná?

Církev je pro mě hodně důležitá. Vyrostla jsem v ní a jsem za to vděčná! Jsem díky tomu pro svou práci hodně zapálená. Zase se ale snažím, aby mě to úplně nepohltilo.

Jak se Ti líbil Sjezd (nejen) evangelické mládeže ve Svitavách? Stíhala jsi zajít na nějaký program?

Na Sjezdu jsem byla na koncertu duchovní hudby, který jsem moderovala, a na Večerních zpěvech a chválách. Oboje se mi moc líbilo! Jinak jsem byla na štábu a to mě taky moc bavilo!

Jmenuj něco, co se dle Tvého názoru na sjezdu velmi povedlo, a něco, co nesplnilo Vaše očekávání a co je třeba do příště zlepšit.

Myslím, že večery v PUBu byly moc hezké a večerní chvály a zpěvy! Asi ze série pobožností nebyla tak patrná souvislost a jednotný rámeček tématu, jak jsme zamýšleli. Tím jsme se inspirovali na maďarském Sjezdu a chtěli jsme to taky vyzkoušet – místo hlavní přednášky série na sebe navazujících pobožností.

Dřív jsi organizovala sjezd i jako členka Oddělení mládeže. Změnila se nějak Tvá role, je v tom nějaký rozdíl?

Tím, že jsem předtím Sjezd připravovala předtím i z jiné pozice, tak jsem byla asi víc v obraze a snažila jsem se hodně pomoci holkám z OM. Zároveň jsem nostalgicky vzpomínala na předešlé Sjezdy :-). Ne, snažila jsem se pracovat jako COMák – moderovat, kontrolovat průběh jednotlivých programů apod.

rozhovor vedla Ester Hubená

Janku, jed'!

Janek Ledecký, Oswaldová a Soukup, Ivana Chýlková, Eva Holubová, Martha Issová, Oldřich Kaiser, Jiří Lábus, Lucie Vondráčková.

Víte, co mají tito herci společného?

PLATÍ ÚSTŘEDNÍ CÍRKEVNÍ KANCELÁŘ!

Ne na nás salárnících, ale na jejich úspěchu závisí existence Ústřední církevní kanceláře ČCE! Jak to? Platy zaměstnanců tohoto orgánu jdou z nájmu, které divadlo odvádí.

CÍRKEVNÍ KANCELÁŘ JE ZÁVISLÁ NA HERECKÝCH ÚSPĚŠÍCH MUZIKÁLOVÝCH HVĚZD DIVADLA KALICH!

Zábavní průmysl ekonomická krize tolik nepostihla, na rozdíl od jiných institucí, kterým ÚCK pronajímá prostory. Lidé se chtějí bavit a zapomenout na to, co je tíží.

Solidaritu s církví vyjadřují herci prostřednictvím svého repertoáru. Příkladem může být muzikál Robin Hood, muzikál o muži, který bohatým bral a chudým dával. Kdo je tu chudý? O tom nemůže být pochyb. Dvojice Oswaldová-Soukup jsou pro nás trvalým obohacením!

Milan Balahura, předseda COMU*, dementoval zprávu Lidových novin, že byl držen dva měsíce ve vazbě ukrajinské policie za obchod s bílým masem. „Byl jsem dva měsíce nemocen, Lidovým novinám jsem poskytl několik odatovaných rentgenů plic jako důkazní materiál. Pravda je, že jsem zorganizoval poznávací výpravu na Ukrajinu, ale vrátili jsme se ve stejném počtu i osobách.“

*Celocírkevní odbor mládeže

Příště: Horké novinky ze světa PC her

DNEŠNÍ TABU SE JMENUJE STÁŘÍ

P.Hanych, V. Kodetová

O aktivní sopce máme lepší představu než o aktivním seniorovi. Víme, ze kterého kráteru stoupá kouř, jak vypadá nejošklivější pes světa, jakou barvu má povrch Venuše... ale že existuje aktivní důchodce, který má své zájmy a radosti, o tom nemáme ani ponětí. Dnešní tabu se jmenuje stáří.

Diakonie ČCE připravila ve spolupráci s agenturou Thamesdown dlouhodobou kampaň, jejímž cílem je změnit pohled veřejnosti na seniory, ukázat, že stáří a stárnutí má svoji hodnotu a upozornit na fakt, že senioři jsou dnešní společností a médií přehlíženi a podhodnoceni. Senioři zároveň představují nejpočetnější skupinu klientů, o něž Diakonie pečuje ve svých střediscích.

Hlavním sdělením úvodní řady kampaně je slogan: „Dnešní tabu se jmenuje stáří“. Plakáty ve stylu oftalmologických čtecích tabulí, které se objevují od poloviny října v outdoorové reklamě na telefonních budkách po celé ČR a také v tištěných médiích (Lidové noviny, Týden, Metro a další), upozorňují na skutečnost podpořenou řadou současných sociologických studií, jež je veřejností dosud málo reflektována.

„Lidé, kterým je 55 roků a více, jako by neexistovali. Jen výjimečně se s nimi setkáte v médiích jinak než jako s oběťmi nehody či podvodu“, popisuje kreativní ředitel agentury Thamesdown Ivan Peterka důvody, které vedly ke vzniku kampaně, usilující o změnu stereotypního pohledu.

Odborným garantem této kampaně je Mgr. Lucie Vídovičová, PhD. (www.ageismus.cz).

Senioři jsou vůči mladším znevýhodněni, běžně označováni shovívavými nebo pejorativními výrazy (stařík, dědek), často vnímáni jako „pomalí, popletení, nemohoucí...“. Pro takové chování je zaveden termín ageismus: *diskriminace seniorů je vědomé, záměrné a časté znevýhodnění starších lidí kvůli jejich věku i dalším „přítěžujícím okolnostem“, které má za*

následek stigmatizaci a nenormální postavení seniorů a upírání jejich zasloužených práv. (Vídovičová, Gregorová 2008)

Zaměření kampaně se nese v duchu jejího titulu - Otevřeno seniorům. Chceme otevřít seniorům... Mysl lidí, přístup institucí i jednotlivců, veřejné i neveřejné prostory, zkrátka společenost. Tím, že otevíráme seniorům, otevíráme i sami sobě.

Další užitečné informace hledejte na stránkách otevrenoseniorum.cz. Tady najdete kupř. „seniorské desatero“ - několik méně známých faktů o seniorech a stárnutí, příběhy seniorů nebo třeba doporučení, jak o seniorech psát (a nepsat). Ke kampani se můžete připojit také na Facebooku - www.facebook.com/otevreno-seniorum. ■

Od milostné přehedy přes nejružnější polohy, způsoby uspokojení, návody k orgasmu až po postkoitální stav, o všem ze světa sexu máme detailní přehled. Ale jak žijí a co cítí senioři netušíme.

DNEŠNÍ TABU SE JMENUJE STÁŘÍ.

KŘEŠŤAN A SEKTÁŘSTVÍ

Díky laskavé nabídce autora smíme uveřejnit jeho čtyřdílný program o sektářství. Může se stát dobrým začátkem série programů o jednotlivých sektách. Program je koncipován interaktivně, s prostorem pro diskusi (symbol diskuse) a podněty k vlastnímu pátrání (symbol lupy). Na konci najdete tipy na knihy, jimiž může v započaté řadě pokračovat.

KŘEŠŤAN A SEKTÁŘSTVÍ

Jaroslav V. Hynek

(PRŮVODCE K OSOBNÍMU ZAMYŠLENÍ)

1. Zvolit správný zorný úhel

Nesprávné a zjednodušené představy o čemkoliv jsou vždy velmi nebezpečné. Neplatí to jen pro názory těch druhých, ale také o našich představách, které máme o sektách. Je dobré si uvědomit, že také křesťanství bylo ve svém počátku považováno za sektu (Sk 24,5.14; 28,22).

Jsou sekty problémem?

Se kterým výrokem souhlasíte?

- Existence a fungování sekt jsou pro společnost problémem a mělo by se v této oblasti preventivně i restriktivně působit.
- Máme svobodu náboženského vyznání a každý si může věřit čemu chce - je to zaručeno Základní listinou práv a svobod.

Oba výroky jsou pravdivé. Každý člověk touží po jistotě. Pohybovat se v napětí mezi dvěma tezemi je velmi těžké, přesto v některých oblastech života nic jiného nezbyvá. Právě u sekt se setkáváme s nabídkou, která rezonuje s lidskou neschopností žít s výzvou stálého hledání odpovědi na otázky života. Někdy jde až o drasticky zjednodušené odpovědi na tyto otázky. Konkrétní odpověď přináší do života jistotu. Pro člověka je často přijatelnější primitivní, nepravdivá odpověď na jeho otázku, než život s otevřeným prostorem, který otázky předkládají. Jistota neúplné odpovědi je tak pro člověka lákavější, než Pravda. To platí v životě obecně, ale také v oblasti našeho pohledu na sekty.

✓ *Jak přistupujete k otázkám, na které nemáte jednoznačnou odpověď?*

Falešné představy o sektách

✓ *Jaká je vaše zkušenost se sektami, ze setkání s nějakým členem? Co je sekta?*

Slovo sekta - z lat. secare - oddělit, odštěpit, či sequi - následovat; je náboženská nebo paranáboženská skupina, která je charakterizována určitým způsobem fungování, a v níž jsou výroky vůdců považovány předem za naprosto pravdivé a za absolutně zavazující svědomí. Nutno dodat, že u nás je slovo „sekta“ vnímáno vždy s jeho negativní konotací. Proto je nutné rozlišovat mezi různými „novými náboženskými proudy či hnutími“ a skutečně nebezpečnými sektami, které mají negativní vliv na psychiku jednotlivce i společnost. Přesto jsem se rozhodl jej používat v tomto materiálu pro skupiny s opravdu sektářskými rysy.

Většina lidí má za to, že lidem v sektách je něco přikazováno a zakazováno. Když se pak

KŘEŠŤAN A SEKTÁŘSTVÍ

s nějakým členem setkají, zjistí, že lidé jsou tam naprosto dobrovolně, nic se jim nevnucuje příkazy a zákazy. Jsou přesvědčeni o tom, že se ke skupině přidali s vlastního svobodného rozhodnutí, a že jim to přineslo zlepšení kvality prožívání jejich života. K falešnému obrazu o sektách přispívají i média, vybírají si jen extrémní události (hromadné sebevraždy, velmi nezvyklé rituály,...) a tím zkreslují u diváků či čtenářů obraz, který si člověk o fungování sekt udělá. Když se pak potká s nějakou skupinou, která nic tak excentrického neprovádí, otupí se jeho ostražitost, neboť její praxi poměruje s nesprávně utvořeným obrazem, který díky médiím získal.

✓ **Jak si člověk tvoří názor na věci kolem sebe? Co všechno jej ovlivňuje?**

🚩 Doporučuji shlédnout film Vrtěti psem.

Kdo se stává členem sekty?

Existuje také mínění, že členem sekty se stávají nevzdělaní lidé. Opak je pravdou, nejčastěji vstupují do sekt vysokoškoláci, právě během studií. Také představa, že ke členství v sektě je někdo předem disponován nebo že vůdce sekty je nadán až nadpřirozenými manipulačními vlastnostmi, před kterými se lidé nemohou bránit je nepravdivá. O příčinách vstupu do sekt si něco řekneme dále.

Není také pravdou, že sekta je pouze malá skupina lidí (existují sekty s mnoha miliony členů), objevuje se i postoj, že vůdcům sekt jde jen o peníze, také to neodpovídá skutečnosti. I když peníze a moc hrají v řadě těchto skupin významnou roli, přesto drtivá většina vůdců skutečně věří ve své „vyvolení bohem“ ke zvláštnímu úkolu, nebo přímo ve své mesiášské postavení.

Svoboda náboženského vyznání

„Hleď, dnes vám předkládám požehnání i zlořečení: požehnání, když budete poslouchat příkazy Hospodina, svého Boha, které já vám dnes prikazuji, a zlořečení, když nebudete poslouchat příkazy Hospodina, svého Boha, sejdete-li z cesty, kterou vám dnes prikazuji, a budete-li chodit za jinými bohy, k nimž se nemáte znát.“ Dt 11,26-28

✓ **Je správné poskytnout prostor každému člověku, aby věřil, čemu chce?**

Svoboda patří k největším Božím darům. Tato svoboda je člověku nabízena v absolutní míře. Člověk se dokonce může rozhodnout pro věčný život či věčnou smrt. Tato míra svobody - s tak fatálními důsledky je od milujícího Boha až nepochopitelná. Jen si představte rodiče, které takovouto míru svobody nabídnou svým dětem! Je však nezbytná pro to, aby si každý člověk mohl skutečně sám svobodně vybrat svou cestu. Ještě podstatnější je skutečnost, že pouze absolutní svoboda umožňuje lásku, možnost milovat. Právě proto Bůh dává člověku takto drastický prostor k jeho odpovědnosti.

Křesťané by měli patřit mezi „bojovníky“ za svobodu náboženského vyznání. Právě proto, že si uvědomují míru svobody, kterou jim dává Bůh.

🚩 Najděte si (v knihovně, na internetu) Základní listinu práv a svobod a v ní paragraf, zabývající se tímto právem, zkuste se podrobně zamyslet nad tím, co jednotlivé výroky znamenají v praktickém životě.

KŘESŤAN A SEKTÁŘSTVÍ

A i B

„Vaše slovo buď ano, ano - ne, ne“; co je nad to, je ze zlého.“ Mt 5,37

Ano, je nezbytné respektovat svobodu náboženského přesvědčení, možnost volby jakékoliv víry, ať je sebezbyznější. Na druhé straně je však nutné pochopit, že právě proto, aby se člověk mohl rozhodnout pro svou víru skutečně svobodně, musí mít možnost seznámit se před svým rozhodnutím se všemi dostupnými informacemi o dané skupině - jediné tak může být ono rozhodnutí skutečně svobodné. Pro sekty je charakteristické právě to, že zamlčují svým potenciálním členům fakta, která jsou pro toto rozhodnutí podstatná. (Řeknou tedy A, ne však už B.) Jedním z podstatných prvků psychické manipulace je i rozhodování na základě neúplných informací.

Svoboda podmiňuje možnost svobodného rozhodování. To je však zároveň ovlivnitelné možností svobodného přístupu k informacím.

✓ **Když s někým mluvíte o Bohu, máte tendenci něco zamlčovat?**

Ježíšova cesta

Ježíš přišel na tuto zemi, aby nám představil Boha, jaký skutečně je, aby změnil naše pokřivené představy, které o Ném máme. Jakým to však dělal způsobem?

Nebral člověku jeho roztrhanou košili, ale dal mu svůj plášť. Představil lidem Boha, který nebere špatné představy, ale dává - dává vše. Pokud toto člověk pozná, sám rád odevzdá svou vetchou košili a přijme nabídku poctivě ušitého kabátu. Řekl o sobě všechno, co byli lidé schopni pochopit, a nesnažil se přizpůsobit lidským představám. Zjevoval Pravdu silou Pravdy samé, nezneužíval manipulativních metod, aby získal někoho byť pro tak vznešenou věc, jako je Boží království.

2. Sekty jsou odpovědi

Karel žil v malém městečku, odmaturoval a dostal se na vysokou školu do 130 km vzdáleného univerzitního města. Domů jezdil jednou za čtrnáct dní. Odloučil se tak od rodičů a ostatních přátel, kteří studovali či pracovali jinde. V novém prostředí potřeboval najít nové kamarády. Na kolejích objevil plakáty, které jej zvali na zajímavé přednášky, volejbal, ... Setkal se s příjemnými lidmi, kteří byli slušní, přátelští a sdílející jeho zájmy. Po krátké době získal dojem, že žijí pro stejné ideály jako on, stal se členem společenství, které by kdykoliv předtím považoval za zcela nepřijatelné.

Proč vznikají sekty?

✓ **Jak je možné, že se člověk rozhodne vstoupit do sekty či se přidá k uctívání nějakého kultu?**

Odpověď na otázku v nadpisu dnešní části byste si asi dokázali už sami: protože lidé mají potřebu do sekt vstupovat. Problém nespočívá v tom, že jsou tu sekty, které se snaží získat nové členy, ale v tom, že lidé nejsou schopni žít v realitě a nést odpovědnost za svá rozhodnutí a tak rádi využijí nabídky zdánlivě jednoduššího života.

Zároveň jsou však členové sekt v mnoha případech lidé s nadprůměrnou inteligencí a vzdě-

KŘEŠŤAN A SEKTÁŘSTVÍ

láním, ale především s vysokým morálním kreditem, který často může zahanbovat i nás. Jsou to lidé, kteří přemýšlejí, kterým není lhostejný osud této planety a jejich vlastního života. Lidé, kteří jsou nespokojeni se sebou samými, vidí svou nedostatečnost a touží po změně a růstu své osobnosti.

✓ **Dovedeš si představit, že bys ty nebo někdo z tvých blízkých někdy využil nabídku nějaké sekty? Z jakého by to mohlo být důvodu?**

Přirozené potřeby člověka

Každý člověk má své základní přirozené potřeby, jejich neuspokojení však může být příčinou oslovení sektou. Pokuste se promyslet následující potřeby a uvedené nabídky, které jsou sekty schopné poskytnout:

- někam patřit (společenství, parta, kolektiv) - přátelství, dokonalé vztahy
- být přijímán jako osobnost (prosadit se) - lichocení, obdiv (love bombing)
- ulehčit v odpovědnosti za své rozhodování - jasné vedení, šablony chování
- altruismu (pomoci druhým) - službu, podíl na záchraně světa
- založit kvalitní rodinu - zaručené recepty na dokonalou rodinu
- poznávat, vědět víc, vzdělávat se - studium, kurzy, meditace, vyšší vědomí
- zdravého života (životospráva, ekologie, drogy, AIDS) - zásady života v souladu s přírodou
- touha po moci - možnost růstu v hierarchii sekty
- ovlivnit osud ve svůj vlastní prospěch - metody, techniky, principy jeho ovládání
- orientace v nepoznaném, magickém, mystickém, záhady - možnost prožít, porozumět a ovládat je
- zasloužit si své spasení - úkoly, úkony (plněním - zdánlivá jistota)
- nalézt smysl života (mít pro co žít) - konkrétní a konečné naplnění této potřeby
- zbavit se stereotypu, nespokojenost s konzumem - zvláštní, alternativní životní styl

✓ **Jaké jsou tvé potřeby? Víš, jak je můžeš naplnit?**

Momentální potřeby člověka

*„Pojďte ke mně všichni, kdo se namáháte a jste obtíženi břemeny, a já vám dám odpočinout.“
Mt 11,28*

Velmi častým spouštěcím mechanismem pro zájem o sektu také určitá momentální potřeba, která probudí zájem o otázky, které v nás doposud pouze dřímaly. Právě určité krizové okamžiky tyto otázky probudí a žádají si být odpovězeny, lze je rozdělit na:

1. akutní - osobní, rodinné či společenské tragédie, nemoci, živelné pohromy, smrt blízkého člověka, rozvod, změny zaměstnání, bydliště, školy - koleje (tato cesta je velice nebezpečná díky odloučení ze známého prostředí, kde všechny vazby usychají a člověk potřebuje navázat nové, rodiče a jeho blízcí nemohou pozorovat změny v jeho chování. (Viz úvodní příběh pro tento týden.) Někdy je to otázka pouze dnů.

2. chronické - komplexy, osamocení, dlouhodobá nemoc, únava a vyčerpání, stres, znechucení z jiných oblastí života (nevydařené manželství, zaměstnání, rozčarování z nedostatku své církve,...), disfunkční rodina - touha po péči (společenství sekty jako náhradní rodina).

REJSTŘÍK 2010

V redakční radě během roku pracovali Jitka Čechová, Ester Hubená, Alžběta Matějovská, Marie Medková, Olcha Richterová, Klára Schneiderová a další.

Akce mládeže a kudy na ně

Michal Samiec	Bigbítový kurz! Cože?	27/5
Ivana Noble	Exercicie v ignaciánské tradici	23/3
Marie Medková	Pobyt s mládeží z východní Evropy	27/7
Kateřina Erdingerová	Porada zástupců mládeže	23/2
K. Erdingerová, M. Medková	SEPRAM	23/4
Kateřina Erdingerová	V zimě na hory!	23/1

An American view

Barb Iverson	Easter in America	21/4
	Hope	24/6
	How Barb came to Prague	21/1
	Christian artifacts in Czech culture	20/2
	Christmas	32/10
	Church in churches	24/8
	Pastors in the U.S.	24/7
	Putting a ring on it	24/5
	Relationships	24/9
	Youth groups	21/3

Bible prochází žaludkem

Klára Schneiderová	A taste of honey	19/4
	Adam's apple?	19/1
	Ani ryba, ani rak?	23/6
	Díky za fíky!	23/5
	Dostaneš pěknou čočku...	19/2
	Když se najde v hroznu šťáva	22/8
	Mazaný král	22/7
	Solný sloup nad zlato	29/10
	Vstávej, semínko...	19/3

Církev za hranicemi

Dan Bartoň	Athény a St. Andrews Church	17/1
Debora Hurtová	DEN NORSKE KIRKE – Norská církev	17/3
Věra Konečná	EESTI EVANGEELNE LUTERLIK KIRIK (EELK)	17/2
Anna Kratochvílová	Grenoble a L'Eglise réformée	17/4
Filip Ženatý	Kostel na každém rohu	21/7
Štěpánka Sirůčková	Kościół Ewangelicko-Reformowany w RP	21/8
Dora Plíšková	Magyarországi Református Egyház aneb „maďarská církev“	21/5
Michael Pfann	Vytáhnout paty aneb Heidelberg	21/9
Noemi Matějková	Život v Centru dění	21/6

REJSTŘÍK 2010

Duchovní pozvbuzeníčka

Marie Medková	Čas je prostor k životu	20/7
	Kam z vršku?	20/6
	Kousací a požírací touhy	16/4
	Prostě si lehnout	16/3
	Saul vrhá oštěp, co vrháme my?	20/5
	Smutno až k prázdnotě	28/10
	Snášejte se v pokoji	16/1
	Šroubovák nebo kladivo?	20/8
	Vztah jako vinylová deska	20/9
	Z osvědčenosti naděje	16/2

Když si děda babičku namlouval

Alžběta Matějovská	Až do smrti?	22/6
	Být, či nemít	22/9
	Jedli, pili, hodovali	12/7
	Nejdřív kostel, potom postel?	22/5
	Plánujeme daň?	12/8
	První krok...	18/3
	Před lety...	18/1
	Setkávání dříve a dnes...	19/2
	Upadáme v zapomnění...?	35/10

Píseň písní

Tomáš Matějovský	Dívka pokoje a míru	4/4
	Jak jsi krásná	4/1
	Je nebezpečné milovat!	4/2
	Láska je oheň Hospodinův	4/5
	Skrytá tajemství lásky	4/3

Projekty Diakonie

Pavel Hanych	Bydlení seniorů	10/2
	Cizina jako domov?	10/3
	Diakonické menu z Klobouku	10/8
	Exekuce	10/5
	Lifetool aneb nástroje pro život	10/4
	Může se to stát dnes mně, zítra tobě...	10/1
	SOS rodina: Plzeň - Rokycany a zpět	10/6
	V naději nad ději	11/7
Martin Balcar	Co vzala voda	12/9
V. Kodetová, P. Hanych	Dnešní tabu se jmenuje stáří	12/10

Příběhy o uzdravení

Magdalena Ondrová	Uzdravení jako metafora odpuštění	4/6,7,8,9
-------------------	-----------------------------------	-----------

REJSTŘÍK 2010

Recenze

Pavel Martinů	Black Eyed Peas	21/4
Ester Hubená	Disident Havel	21/2
Olcha Richterová	Dům se zelenou střechou	20/4
Marie Medková	Gilead	24/9
Ester Hubená	Imaginárium Dr. Parnasse	24/5
Klára Schneiderová	Já to doufejme něk zmáknou	25/6
Olcha Richterová	Kosta. Rozhovor přes dvě generace	33/10
Šárka Schmarczová	Kudy a kam kráčí Kudykam?	32/10
Martin Kučera	Na chvíli svobodní	20/3
Ester Hubená	Okno nad Prahou	24/6
Kateřina Erdingerová	Počátek	25/7
František Burda	Pod cizím nebem bloudili jsme spolu	20/1
Lenka Ridzoňová	Sputnik, má láska	21/3
Zuzana Praxová	Strašnické Údolí včel	20/2
Martin Kučera	Velký slovník floskulí	24/7
Anna Junová	Vítěz je sám	25/5
Ester Hubená	Whatever Works	24/8
Ester Hubená	Zhmotnění hlasu lidu	25/9
Ester Hubená	Ztracený podzim	25/8
Ester Hubená	3 sezóny v pekle	21/1

Rozhovory

Alžběta Hanychová	Časoprostorem čerpání dobra	11/7
Ester Hubená	Na cestování mě baví cestovat	18/9

Různé - biblická úvaha, e-bulvy, informatorium evangelicorum

Biblická úvaha	Pavel Kašpar	Světlo lidí	4/10
E-bulvy	různí autoři	v každém čísle	
Informatorium	různí autoři	v každém čísle	

Sjezd (nejen) evangelické mládeže

Klára Votavová	Ateistu jsem ještě nepotkal	12/5
Kateřina Erdingerová	Kdo to zařídí, kdo je pozve????	19/6
Šárka Schmarczová	Můj první sjezd mládeže	17/8
Marie Medková	Na kolik to letos přijde?	19/7
Milan Balahura	Nejlepší sjezd v historii!?	11/5
Kateřina Erdingerová	Přípravy dvacátého Sjezdu	18/5
Hana Běťáková	Sjezdová anketa	23/8
Miriám Richterová	Zajímají mě lidi; rozhovor	10/10
Kateřina Erdingerová	Září = sjezd	18/7
Hana Chroustová	Zatoužila jsem vědět víc; rozhovor	30/10

REJSTŘÍK 2010

Téma

Zdeněk Bárta	„Nás, římské občany,	5/4
Noemi Matějková	Naše pocity nás prozradí	5/1
Hana Svobodová	Autorita učitele	5/2
Marta Sedláčková	Brýle pokory	5/3
Gabriela Horáková	Čas na pravdu???	5/9
Marie Medková	Člověk neví, co je lepší	7/9
Marek Bárta	Desátky jsou samozřejmost...	5/8
členka mládeže	Farář & sbor	7/3
Petr Pospíšil	Hrdinství znamená křičet a mlčet ve správnou chvíli	9/7
Miriám Richterová	Chtějí být svobodnější?	6/8
Karel Čapek	Chvála zahálky	6/10
Ivan Ryšavý	Jak vychovat hrdinu	5/7
odpovídá Petr Drulák	Je čas na obměnu politické elity	6/4
Martin Grombřík	Kristus vykoupil i city	7/6
Filip Dušek	Maminka, trenér a učitel mají vždycky pravdu	6/2
Ester Hubená	Na rizika mládež člověk nemyslí	7/2
Marie Medková	O pramenech, smyslu života, motivaci a fantazii	5/10
Leonardo Teca	Plačte s plačícími	9/6
Jana Turecká	Poznávání zahrnuje sex	7/5
Petr Firbas	Pracuje na tobě Duch Boží	7/10
Jiří C. Klimeš	Pro tvrdost vašeho srdce	5/5
Pavel Bláha	Rozhodli jsme se zůstat	6/3
Roman Mazur	Sdílet sexuální intimitu?	6/5
Jakub Holík	Smysl pro oběť	7/7
Jaroslav F. Pechar	Tancuj, křič a prozpěvuj!	5/6
Marie Medková	Vedle někoho být	6/1
Olcha Richterová	Vlkodlak i inženýr	7/1
Tomáš Groll	Volební matematika	9/4
Olcha Richterová	Vyber si svou neziskovku	9/8
Marek P. Lukášek	Za všechny poklady světa	6/9

Úvodník

Marie Medková	všechny úvodníky 1-10	2/č.
---------------	-----------------------	------

Všimli jsme si

Olcha Richterová	všechny články od 1-10
------------------	------------------------

Zprávy

Barbara Kučerová	Náboženství a válka ve znamení kalicha	19/9
Iveta Dufková	O pohár Orebitů	22/4
Okrašlovací spolek HD	Univerzální uklížeči v Horském domově	18/6

KŘEŠŤAN A SEKTÁŘSTVÍ

- ✓ ***Jak řešíš krizové situace? Jaké jsou možnosti pro znovunalezení stability v životě?***

Sugestibilita

- ✓ ***Jak moc jste ovlivnitelní? Necháte se lehce zmanipulovat?***

Jsem přesvědčen o tom, že většina z vás odpověděla, že ne. Nemusí jít o nějaké zvláštní techniky, stačí využít jednoduchých psychologických poznatků a asi byste se divili tomu, jak jednoduše lze ovlivnit rozhodování druhého člověka. Každý člověk je ovlivnitelný, tato míra sugestibility je sice u každého různá, ale také velmi jednoduše ovlivnitelná vnějšími faktory.

Je nutné vědět, že naše úsudky a názory modifikují především emoce, naše osobní angažovanost v určité věci, předsudky vůči něčemu či někomu, hysterie, momentální nálada či zdravotní stav, okolnosti, vyvolaná atmosféra, apod. Záměrnou sugescí lze docílit, aby objekt tohoto působení přejal některé duševní děje, zvláště emoce a názory (které jsou hlavním motivačním nástrojem k našemu jednání a směřování naší vůle), a to přímo bez použití vlastního kritického myšlení. Vliv přenosu je sugestivnější, je-li podán pěknými duchaplnými frázemi, nenutíci mi k přemýšlení, vtipnými přirovnáními, důvěryhodnou osobou, ze které číší silné vlastní přesvědčení o věci, kterou předkládá a navíc jej dokáže podepřít emočně strhujícím řečnickým přednesem. Jsme-li totiž o věci přesvědčení emočně, jsme náchylní přejmout za správná i fakta, která jsou pod touto emocí vyslovena. Tento vliv umocňuje také časté opakování. Samostatnou kapitolou je pak vliv skupiny, která všechny výše uvedené prvky ještě umocňuje – tzv. dynamika davu. (Vhodný příklad síly vlivu skupiny na chování jednotlivce je u sportovních fanoušků, kdy se skupina chová zcela jinak než by se chovali její jednotliví členové, pokud by byli o samotě.)

- ✓ ***Prožil jsi osobní zkušenost s tím, že jsi se sám nepoznával, pokud jsi byl stržen k určitému jednání skupinou kamarádů, spolužáků...?***

🚩 Promysli si citát: Mladí lidé prahnou po originalitě a vyjadřují to tím, že se oblékají všichni stejně. Lardner Ring, jr.

Kouzlo zjednodušení

- ✓ ***Mnoha lidem se zdá být život velmi složitý a komplikovaný. Řada situací a událostí skutečně není jednoduchá. Jak hledáte odpovědi na opravdu složité otázky, které život přináší?***

Síla sekt je v tom, že dokáží dát člověku jednoznačné, jasné, stručné odpovědi na jeho otázky. Nabízejí také velmi jednoduché šablony příčin a následků v životě. Na podobných zjednodušených stojí i veškeré pověry. (Vidím kominíka, budu mít štěstí, černá kočka = smůla.) Všechny tyto modely mají jedno společné – snahu vyhnout se odpovědnosti za důsledky, které sebou nese osobní svobodné rozhodnutí. Velmi nešťastným je pak přetažení tohoto modelu do křesťanství, kdy člověk na první pohled přenechává svou vůli Pánu Bohu, ale ve skutečnosti je to opět jen stejným únikem od reality a své odpovědnosti, kdy například rozhodnutí o tom, jestli si má vzít Aničku nebo Janičku postaví na „modlitbě“, „pokud potkám napřed černého psa, vezmu si Janičku, protože je černovlasá“ nebo „dnes umyjí mamince nádobí, protože zítra píšeme písemku, tak aby mi Pán Bůh pomohl“. Tyto skuteč-

KŘEŠŤAN A SEKTÁŘSTVÍ

né příklady ukazují pouze na nedostatečné poznání Pána Boha a mohou vést v životě k velkému zklamání.

V oblasti učení je pro některé skupiny charakteristický, a pro nové směry zcela typický, synkretismus - tj. utváření nauky spojováním principů a myšlenek z nejrůznějších již existujících náboženství či psychologických metod. Jejím nebezpečím je degradace původních (případně i dobrých, hodnotových systémů), ale také to, že se díky tomuto spojování jeví univerzálně, inteligentně, mírumilovně, což je velmi přitažlivé pro dnešního především mladého člověka. To, že si někdy i velmi zjevně protirečící a zjednodušující principy, je nechává chladnými.

✓ ***Jak Bůh komunikuje s člověkem? Jaký rozdíl je mezi biblickým znamením (Gedeon) a spoléhání se na náhodné jevy, které s vlastním problémem nemají nic společného?***

Život v plnosti

„...až bychom všichni dosáhli jednoty víry a poznání Syna Božího, a tak dorostli zralého lidství, měřeno mírou Kristovy plnosti.“ Ef 4,13

Apoštol Pavel hovoří o zralém lidství, měřeno mírou Kristovy plnosti. Ježíš říká: „Já jsem přišel, aby měli život a měli ho v hojnosti.“ J 10,10

Svět předkládá obrovskou spoustu náhražek. Reklama se nám snaží vnutit, že právě vlastnění všech těch „dokonalých věcí“ je to, co nám chybí k dokonalému štěstí a zajištěnému plnému životu.

Bůh nabízí život v plnosti, v celé jeho barevnosti, pestrosti. Patří k němu radost i smutek, úspěch i zklamání. Metody na vyhnutí se všemu zlému na tomto světě jsou vždy podezřelé. Ať je nabízí reklama nebo sekta. Ježíš se nemodlil, aby nás vzal z tohoto světa, ale nás Bůh chránil od zlého (Jan 17,15). Neznamená to však, že se nám teď již nemůže či nemá stát nic zlého, ale abychom se dokázali správně rozhodovat a nepropadali zlému.

Nejlepší prevencí před vstupem do sekty je žít tak, aby člověk jejich nabídku nepotřeboval. Právě život s Bohem nám umožňuje žít plně a posuzovat věci kolem sebe měřítkem zdravých hodnot.

✓ ***Jak hodnotíš kvalitu prožívání svého života. V čem vidíš kritéria pro toto hodnocení? Co je pro tebe důležité?***

3. Jak se v nich vyznat?

V České republice působí kolem jednoho sta nejrůznějších skupin, které mají sektářské rysy. Na celém světě jsou to pak tisíce. Právě z toho důvodu není podstatné zabývat se jednotlivými skupinami, ale spíše principy, které mají společné.

Abychom se v tom neztratili a dostali alespoň pocit, že se v nich vyznáme, pokusíme se o určitý přehled.

Rozdělme si je do šuplíků

✓ ***Dokázali byste najít příklady některých skupin a zařadit je do jednotlivých kategorií?***

Dělení sekt je velmi obtížné. Existuje mnoho skupin s nejrůznějším učením, organizační strukturou, atp., takže najít ideální systém na jejich rozdělení je prakticky nemožné.

KŘEŠŤAN A SEKTÁŘSTVÍ

Předkládám tedy jeden z možných.

Novináři rádi hovoří o tvrdé či měkké sektě, toto dělení je však velmi nevhodné, neboť nikdy nelze stanovit kritéria, podle kterých by bylo možné takto zjednodušeně tyto skupiny dělit. Opodstatněnější je však už dělení sekt na uzavřené komunity, kde členové žijí pohromadě a na skupiny, kde členové žijí rozptýleni, třeba jako vaši sousedé. V uzavřených skupinách bývá mnohem přísnější vnitřní řád i extrémnější prožívání každodenní praxe.

Možná pro vás bude překvapením, že sekty nemusí být jen náboženské. Podle zaměření je můžeme rozdělit na 1. Politicko-ideologické, 2. Komerční - obchodní, 3. Psychoterapeuticko-výchovné, 4. Náboženské. Vzhledem omezenému prostoru se budeme zabývat jen třetí a čtvrtou skupinou sekt. Je třeba poukázat na skutečnost, že fakt registrace některé skupiny na Ministerstvu kultury ČR ještě neznamená garanci její „kvality“.

A. Sekty křesťanského původu

Sekty s určitou vazbou na křesťanské kořeny (nazývány též „s křesťanským pozadím“, „na pomezí křesťanství“, apod.) se vždy více či méně odvolávají svým specifickým způsobem na Bibli, Ježíše Krista, atp. Některé jsou svým vyznáním i praxí velice vzdáleny od etablovaných křesťanských církví, jiné se od nich neliší mnoho, ale přesto mohou obě představovat téměř stejně závažné nebezpečí. Z pohledu psychické závislosti a kontroly myšlení a jednání, z teologického pohledu degradace Boha v představách lidí.

✓ *Je relativní teologická blízkost křesťanských skupin (proti dalším skupinám, o kterých budeme přemýšlet v dalších dnech) nebezpečnější?*

🚩 Zkuste vyjmenovat skupiny, které byste sem zařadili a zdůvodnit proč. Při hledání odpovědi využijte literaturu či internet.

B. Sekty východního původu

I na našem území, stejně jako v 60. letech v USA a západní Evropě nastal boom nabídky i zájmu o religiozitu vycházející s tradičních východních náboženských systémů, především z hinduismu. Společnými body jejich víry a praxe je zejména reinkarnace, meditace, mantry, proces očišťování, apod. Nutno zdůraznit, že jde o směry z klasických východních náboženství pouze vycházející, až tragicky přetavených pro potřeby západní kultury. A to nejen formou, ale i úpravou základních principů (např. jedna z tradičních východních ctností - neulpívání (na věcech, hmotě,...) je v těchto novodobých systémech proměněna na možnost získání „mantry prosperity“).

Zkuste vyjmenovat skupiny, které byste sem zařadili a zdůvodnit proč. Při hledání odpovědi využijte literaturu či internet.

✓ *Jakou roli hraje u těchto skupin oblečení, strava, hudba, apod.? Je to nepodstatná povrchní záležitost nebo to naopak může zvyšovat jejich atraktivitu? Jak ovlivňují vnější věci tvorbu názoru na věc?*

C. Sekty ezoterně-okultního původu

Do této skupiny bývají tradičně řazena dvě hnutí – New Age a satanismus spolu se stále populárnějšími novodobými „šamany, mágy a čaroději“. V podstatě navazují na staré náboženské představy, kultury a rituály, které se snaží oživit a dát jim modernější háv. Mohou se však s úspěchem začlenit i do New Age. Zvláštní kapitolu těchto skupin tvoří

KŘEŠŤAN A SEKTÁŘSTVÍ

tzv. „UFO kultury“ – skupiny lidí, kteří věří tzv. kontaktérům, lidem tvrdícím, že komunikují s mimozemšťany a připravují je na konec světa. Protože pro ně bývá typický synkretismus (viz výše), nesmí vás např. překvapit jejich tvrzení, že nejvyšším velitelem těchto mimozemšťanů je Ježíš Kristus.

Do této kategorie patří i Satanismus. Je velice těžce zachytitelný, neboť má mnoho podob, od zřetelně organizované „církve“, až po zcela samostatné skupinky, bez žádné další návaznosti. Jeho podstatou je však vždy negace hodnot většinové společnosti a to zejména křesťanských.

✓ ***Dnešní knihkupectví jsou zaplavena knihami, které můžeme zařadit do této oblasti. Jakým způsobem si vybíráte knihy, podle jakých kritérií?***

D. Psychoterapeuticko-výchovné sekty

Velice zajímavou a právě proto i nebezpečnou skupinou sekt jsou ty, které se dokáží velice pružně prezentovat vzhledem k daným podmínkám, někdy jako náboženství a jindy zase jako „věda“. Tato „psychoterapie“ je však prováděna většinou laiky (někteří však mohou mít i řádně vystudované adekvátní obory), kteří mohou způsobit výraznou duchovní a duševní újmu. Pro svou nenáboženskou terminologii jsou velice přitažlivé právě pro oblasti vychované v ateistickém klimatu. Tyto skupiny organizují často setkání či kurzy, na kterých slibují sebezdokonalení, rozvoj osobnosti, zlepšení komunikačních dovedností, ale také průnik do vyšších dimenzí života, metody jak ovládat nepříznivé okolnosti, které nám vstupují do života, apod.

🚩 Zkuste vyjmenovat skupiny, které byste sem zařadili a zdůvodnit proč. Při hledání odpovědi využijte literaturu či internet.

✓ ***Jaká kritéria byste uplatňovali při rozhodování o tom, zda jde o řádnou vědeckou disciplínu a terapii či podvodné jednání nějaké skupiny či jednotlivce, který se za odborníka pouze vydává?***

Co s nimi?

Jednou z cest, jak se vyvarovat jejich vlivu je vědět o těchto skutečnostech, mít alespoň základní přehled o tom, jak tyto skupiny fungují, co učí, jak se prezentují. Jeden z autorů, který se touto problematikou dlouhodobě zabývá užívá slovo „imunizování“, které spojuje s informovaností veřejnosti o tomto společenském jevu.

✓ ***Jak by měl upravovat působení těchto skupin stát svými zákony?***

🚩 Zkuste si promyslet význam biblických rad, která můžete v této souvislosti najít. Jak účinná je Gamalielova rada (SK 5,34-39)? Co říká a co neříká výrok Ježíše Krista (Lk 21,8)?

4. Sekta a církev

Velmi častou otázkou kterou dostávám od nevěřících i věřících lidí je: kde je hranice mezi sektou a církví?

Většinou odpovídám, že se dá v obecné rovině nějaká postavit, nelze jí však přesně určit, neboť ta skutečná, je v srdci (mysli) každého z nás.

My a oni?

Jedním z typických znaků sekty je elitářské dělení lidí na my (spasení, patřící Bohu) a oni (zavržení). Je možné takto vidět svět a lidi kolem nás?

Ježíš Kristus zemřel za každého člověka, jeho milost je připravena pro všechny. Dělení lidí na my a oni je vždy projevem něčeho nezdravého v nás (xenofobie, rasizmu, netolerance, předsudků, nadřazenosti). Na druhou stranu je však nutné vědět, jakým směrem se chci v životě ubírat, jaký je můj cíl a smysl života, proč žiji. To vše má své důsledky, které odlišují jednoho člověka od druhého i v jeho vnějším chování.

✓ *Označil někdo vás za „sektáře“? Jak jste na to reagovali, případně jak byste reagovali?*

Sektářské křesťanství

Je mé pojetí křesťanství sektářské?

Měli bychom se naučit podobné otázky vždy směřovat nejdříve sobě. Je důležité si uvědomit, že sektářem člověka nedělá příslušnost ke skupině, která je za sektu označována zvencí, ale mé vnímání Boha, světa, lidí, sebe samého. I člen obecně „zdravé“ křesťanské církve se může projevovat sektářským způsobem. V každé církvi je řada skupin, které se projevují více či méně sektářsky.

✓ *Jaké důsledky může mít prosazování sektářského pojetí některých bodů učení na církev a jaké na okolí?*

Schopnost sebereflexe je velmi důležitá. Kladení si otázek: Jak působím na své okolí, jak působíme na své okolí jako církev, by nás mělo skutečně zaměstnávat. Vždyť tím vlastně zjevujeme ostatním lidem, jaký je Bůh, jaká je Jeho vůle pro tento svět.

✓ *Jaký postoj zaujmout k bratrům či sestrám, kteří mají odlišné názory? Jaký postoj k nim zaujmout, pokud šíří jiné názory? Je mezi dvěma posledními otázkami rozdíl?*

Pokud bychom se poohlédli po biblické radě pro tuto situaci je myslím velmi jednoznačná a strohá, apoštol Pavel ji píše Titovi (3,10): „*Sektáře jednou nebo dvakrát napomeň a pak se ho zřekni*“. Je důležité si všimnout, že se jedná o člověka z jeho společenství, který způsoboval hádky a rozpory.

znaky sekty

Následující přehled uvádí znaky, které nám mohou napovědět, zda je určité společenství možno označit za sektu. Nutno podotknout, že ani zjevný výskyt jednoho bodu u některé skupiny ještě nemusí znamenat, že sektou je, záleží také na přítomnosti kontrolních mechanismů, které mohou tento znak v praxi eliminovat.

KŘEŠŤAN A SEKTÁŘSTVÍ

- autorita jediného vůdce nebo úzkého okruhu vedoucích (neomylnost a absolutní závaznost výroků)
- prezentace skupiny pod nepravým jménem či charakterem společnosti
- utajování struktury a nauk (neprůhlednost)
- zneužívání zákl. potřeb člověka, situace člověka a manipulačních technik (viz. výše)
- vybízení k rozhodnutím pod nátlakem skupiny (vytváření atmosféry strachu či řízené vděčnosti)
- navozování změněného stavu vědomí
- řízené chování, myšlení, emoce, omezení zdrojů informací
- manipulace s texty zákl. posvátných knih klasických náboženství
- prohlášení všeho mimo sektu za zlé (opozičnost)
- učení považováno za jediné správné (vede k elitaristické mentalitě - výlučnosti)
- individuální vůle podřízena vůli skupinové
- nutnost důsledného přerušování bývalých vztahů
- uzavřenost ideová (vede k „černobílému“ myšlení) nebo i fyzická (izolace)
- potírání osobnosti člověka - jeho vlastní hodnoty (prezentováno jako nutnost pokory)
- prohlubování pocitu viny u členů
- členové se stávají psychicky závislími
- nemožnost svobodného odchodu ze skupiny

🚩 Test - podívejme se na svou církev očima lidí zvenčí, jako pomůcku využijte tento přehled znaků. Jak by si na tyto body odpověděli lidé při hodnocení naší církve?

Křesťanství je tolerantní

Společnost ve které žijeme má vliv na naše vlastní vnímání křesťanství. Často byli křesťané obviňováni z netolerance. Reakcí na to, bylo časté zdůrazňování tolerance v Ježíšově učení, až došlo k vyprchání náboje, který v sobě evangelium má, nutného k touze po jeho zvěstování.

✓ ***Setkali jste se někdy s podobným obviněním, ať už z jednoho či druhého?***

Ježíšovo učení není militantní. Boží přístup k šíření Jeho zvěsti můžeme charakterizovat jako nabídku a čekání na odpověď člověka. Bůh však zároveň dělá všechno, aby se dal člověku poznat. Zkusme i my respektovat právo každého člověka na možnost svobodné volby, byť by byla dle našeho názoru nesprávná. Neméně se však snažme představit druhým lidem Boha jako milujícího Otce.

✓ ***V jakých polohách a oblastech dnes můžete slyšet slovo tolerance užívat?***

✓ ***Výrok o tolerantním křesťanství však může být nebezpečný - může svědět k liberálním postojům, kde Ježíš je degradován na pouhého zlepšovatele životních podmínek, či vést ke stagnaci úsilí hlásat Ježíše jako Spasitele světa, neboť „všichni mají nárok na svou cestu k Bohu“. Jak máte postavenou svou osobní hranici v této věci?***

Křesťanství je radikální

Bůh je žárlivě milující. Ježíš říká, že je ta jediná cesta k Bohu. To jsou velmi radikální výroky, které často dělají problém i samotným křesťanům. Jak je vysvětlit v dnešní době,

KŘEŠŤAN A SEKTÁŘSTVÍ

která v podobné exkluzivitě vidí něco nepřijatelného a právě sektářského? Podstata evangelia je velmi prostá, ale právě proto mnohem těžší pro přijetí člověkem v jeho pýše.

Nebezpečím radikality je fanatismus, nekritické přijímání a hlásání poselství, které většinou takováto osoba není schopna prožít v celé jeho hloubce a šíři, proto dává na odiv svoje odevzdání pro věc, jejíž podstatě ani často nerozumí. „Nadšení“ pak přebíjí smysl a působí pak nehodnověrně a absurdně.

Shrneme-li předchozí části, můžeme prohlásit, že křesťanství je vyvážené. Každý křesťan i církev jako celek stojí před úkolem žít v napětí mezi prvky tolerance i radikality, které v sobě křesťanství obsahuje. Vystříhat se jejich nástrahám a přitom co nejlépe naplnit důrazy, které ať už v rovině tolerance či jednoznačnosti své výpovědi nese.

Opravdové křesťanství

„Duch Hospodinův jest nade mnou; proto mne pomazal, abych přinesl chudým radostnou zvěst; poslal mne, abych vyhlásil zajatcům propuštění a slepým vrácení zraku, abych propustil zdeptané na svobodu.“ Lk 4,18

Z celého tématu o sektách vyznívá, že existuje mnoho názorů a nabídek na řešení otázek o existenci a smyslu života, možnostech záchrany člověka i lidstva. Vyznavači jednotlivých systémů nás mohou často zahanbovat svým přístupem k tomu, čemu věří. I pro nás může být někdy velmi přitažlivá intenzita prožívání víry, se kterou se u nich setkáváme. Na tuto výzvu existuje jediná odpověď. Není to změna dresu, protože vidím, že jim to „funguje“, ale zamyšlení se nad prožíváním vlastní víry, nad přehodnocením přístupu k Bohu a novému otevření se Jeho vlivu.

Ježíš přišel na tento svět, aby z otroků učinil svobodné bytosti, které se mohou svobodně rozhodnout a plně prožívat svůj vztah s Bohem.

Literatura o sektách:

Büchnerová, Barbara, Co máme vědět o sektách, Praha 1999

Enroth, Ronald a spol., Za novými světy, Praha 1994

Hassan, Steven, Jak čelit psychické manipulaci zhoubných kultů, Brno 1994

Lužný, Dušan, Nová náboženská hnutí, Brno 1997

Malý slovník sekt, Kostelní Vydří 1998

Rejchrt, Luděk, Pavučiny, Praha 1995

Vojtíšek, Zdeněk, Netradiční náboženství u nás, Praha 1998

Novotný T.: Vojtíšek Z.: Základní orientace v nových náboženských směrech, Společnost pro studium sekt a nových náboženských směrů, Praha 1995

SMUTNO AŽ K PRÁZDNOTĚ

Marie Medková

„Já jsem Hospodin. Vyvedu vás z egyptské roboty, vysvobodím vás z vašeho otroctví a vykoupím vás vztaženou paží a velkými soudy.“ Mojžíš to tak Izraelcům vyhlásil, ale ti nebyli pro malomyslnost a tvrdou otročinu s to Mojžíšovi naslouchat. z Ex 6

Smutek. Nic se nedaří. Nemám ve světě žádné potěšení. Jako by pramen života ve mně vyschl. Nemohu ze sebe čerpat radost a cítím, že ta přijatá zvenku nebude opravdová a trvalá. Neutěší mě. Přítel by mohl napsat hezkou sms. Svítí slunce, i když mrzne. Je neděle. Ale ve mně je chlad a kovové ticho. Vlastně s ničím nesouvisí. Prostě mi je najednou mizerně.

Ztratila jsem někoho.
A teď už to nebude takové,
jako dřív.
Bez něj.

Mám na sebe veliké nároky, vysokou laťku.
Umísťovala jsem ji do výše
pohledem, a ne rukou,
a pak není divu, že na ni
prostě nemůžu dosáhnout.

Nedaří se mi ve škole,
v práci.
Chtěla jsem to zvládnout,
ale je toho na mě moc.
Nebo nemám uspořádané
priority.

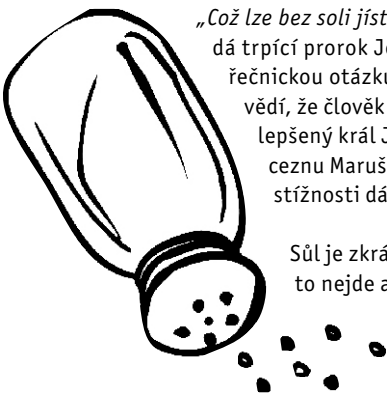
Někdy vím, odkud přichází, jindy ne. Vždycky má ale příčinu. A já pak **nejsem s to** naslouchat dobrým zprávám, které mi někdo vyřizuje. Vidět znamení naděje. Všelijaké duhy. Upřít pohled na obzor. Co za obzorem. Za touto minutou. Tímto místem.

Ptej se. Kde pramení můj smutek? Třeba ho odhalením zaženeš. **Setkej se** s lidmi. Přítomnost druhých naplní tvůj den radostí. Uděláš jim místo ve své duši na úkor smutku. **Zkus**, zda tě něco nepotěší. **Dohlédni** dál. **Vydrž** do zítřka. **Vzepři se** malomyslnosti! Nemá co rozhodovat o tvém životě.

SŮL NAD ZLATO

Klára Schneiderová

„Což lze bez soli jíst něco mdlého?“ pokládá trpící prorok Job Pánu Bohu do oken řečnickou otázku. A milovníci pohádek vědí, že člověk nemusí být zrovna polepšený král Já První a vyhnat princeznu Marušku, aby mu mohl v jeho stříznosti dát za pravdu.

Sůl je zkrátka nad zlato, bez soli to nejde a bylo tomu tak i za časů biblických. V zemi zaslíbené se na slavný nerost od pradávna pohlíželo s náramnou úctou. Páni Izraelité příliš dobře věděli, že takhle životně důležitá poživatina v sobě skrývá vedle životodárného líce i hubičí rub. Taková Lotova žena by mohla vyprávět. Tedy pokud solné sloupy hovoří.

Ovšem zdaleka ne všechny slané biblické příběhy mají takto mravoučně trudný

konec; většina z nich je naopak gastronomicky i nábožensky velice radostných. Do soli se nakládaly olivy, zelenina, ryby a dokonce i novorozená miminka, aby je slaná koupel chránila před zlými duchy; čímž se dostáváme k poněkud posvátnějšímu či povznesenějšímu využití soli, než je chléb náš vezdejší. Jíst s někým chléb se solí znamenalo uzavřít s ním trvalé přátelství, a jelikož je sůl v knize knih symbolem pohostinnosti, věrnosti a trvanlivosti, byla důležitou součástí obětních darů jako znamení Boží přítomnosti, ať už Ji Izraelité sypali na vypleněnou zem jako hnojivo či do chutné krmě. Ježíšovo připodobnění učedníků k „soli země“ tak kráčí ve stejné solné tradici, a Pavlova nabádání Koloským, aby jejich řeč byla „vždy příjemná, ozdobená solí“, zase připomíná jiné semitské přísloví od sousedních Izmaelových synů pouště, kteří mají za to, že „jazyk bez výřečnosti je jako pokrm bez soli“. Tak se vzájemně osolte. ■

božský vtipy

Kresba Jana Turecká, námět redakční kruh

ZATOUŽILA JSEM VĚDĚT VÍC

rozhovor s Hankou Chroustovou

Kdy a kde ses narodila a vyrůstala?

Narodila jsem se 20. května 1981 na Vysočině. Vyrůstala jsem v Jimramovských Pavlovicích, malé vesnici (asi 96 obyvatel).

Ovlivnila tě nějak Vysočina? Vracíš se tam ráda, nebo jsi zakotvila ve městě?

Určitě ovlivnila! Nejen Vysočina, ale venkov a život na farmě. Třeba vykuchat slepici nebo dělat jitrnice bych se ve městě nenaučila. Měla bych umět používat selský rozum – ale netroufám si tvrdit, že tuto vlastnost opravdu mám. O Vysočičácích se říká, že jsou na první setkání „psí čumáci“ a až po delší době si někoho připustí k tělu a jsou přátelští. Nemám to asi přesně v tomhle pořadí. Ale někdy umím být dost „psí čumák“. Taky se o nich říká, že se neradí sdílejí o s své víře v Boha a že jsou „příliš tradiční a nepřipustí žádné změny.“

Tyto dvě vlastnosti používám zřídka a hlavně podle dané situace. Než přehnané zbožné řeči, tak raději mlčet. Než se pustit za každou cenu do kdejaké inovace (úletu), tak se raději upomenout na starou dobrou tradici.

Na Vysočinu jezdím moc ráda. Za rodinu, za přáteli, na akce, kvůli přírodě. Mám ráda i velká města. Ale v současné době mi pro život vyhovuje maloměsto typu Šumperk.

Kam jsi chodila na mládež?

Na mládež jsem moc nechodila. Veřejně se k tomu tímto doznává. Byla jsem v tom věku zamilovaná do své první lásky, se kterou jsme se vídali jen o víkend. Tak jsem všechen svůj čas dávala jemu. Ale do kostela jsem chodila každou neděli! Teoreticky jsem na mládež chodila do sboru v Jimramově.

Jak jsi přišla k zájmu o teologii, co bylo tvoji motivací či inspirací?

První zážehv přišel asi při konfirmační přípravě. Hodně mě to bavilo, vynořovala se spousta otázek, protestů, vnitřních nejistot – jak to s tou Biblií, Bohem, církví, vírou je. Vy-

růstala jsem v ekumenické rodině, mamka je praktikující katolička, takže jsem byla u katolíků stejně doma jako u evangelíků. Ale trápilo mě – jak je možné, že je jeden Bůh a dvě odlišné církve? Prostě jsem zatoužila vědět víc, vědět pravdu! Druhý zážehv přišel ve čtvrtáku na gymplu. Seděla jsem s kamarády v Praze na pivu. Ptali se mě, kam půjdu na vysokou. A pak někdo od piva řekl: „Jdi na teologii, to by ti sedělo a jsou tam dobrý lidi.“ Pár týdnů na to jsem se dozvěděla, že se můj spolužák Jirka Palán (současný farář v Huslenkách) hlásí na teologii. To jsou dva okamžiky, kdy se i u mě začla vynořovat otázka, jestli to opravdu nezkusit. Měla jsem ale pocit, že se na to moc nehodím, že vypadám a působím moc „světsky“, vždyť jsem ani nechodila na mládež! Po maturitě jsem odjela na rok do Paříže a tam dospěla k názoru, že do toho jdu! Touha dozrála až k jasnému rozhodnutí.

Fakulta mě moc bavila. Pamatuju se na první přednášku s prof. Hellerem, který nám řekl, ať si nemyslíme, že na fakultě najdeme na všechno odpověď a konečně budeme vědět pravdu. Kupodivu jsem z toho nebyla zklamaná, ani mě to nevedlo k nějaké rezignaci a pasivitě. Naopak mě to nesmírně motivovalo a hnalo dopředu.

Co máš na „farářování“ nejraději a co nejméně? Cítíš nějaké překážky ve své práci? Nemá to mladá žena-farářka někdy na sboru těžké? :-)

Na to nedokážu odpovědět. Baví mě všechno, jsem ráda, že ta práce je pestrá, že se setkávám se všemi generacemi. Hlavně mám moc šikovné lidi ve sboru, za to jsem nejvíc ráda. Někdy mě nebaví vůbec nic, což je většinou důsledek stresu. Jo: stres mám nejmíň ráda! Jako všichni lidi. Překážky a těžkosti mladé ženy-farářky? Myslím, že těžké to má na sboru i mladý muž-farář. Setkala jsem se s pár předsudky vůči ženám, jednou dokonce s přesvědčením, že žena nesmí vyučovat muže. Těžké mi

na farářování přijde: skloubit roli „paní farářky“ a „Hanky“. Rozpor, jak naplnit očekávání lidí a při tom zůstat sám sebou. Jak být pro všechny, nezklamat. Umět si říct o pomoc, ukázat i vlastní slabost, nejistotu a nedokonalost. Těžkých věcí se na farářování najde hodně. Ale těch hezkých mnohem víc.

Proč pracuješ s mládeží? Jak ovlivnit, ale „nevychovávat“?

Protože mě to baví, přijde mi to důležité, mám k nim věkově blízko a jsem s mladými lidmi ráda. Myslím, že ovlivnit můžeme druhé lidi tím, že k nim jsme otevření, na nic si nehrajem. Tím, že pocítí, že je máme rádi. A pak, že dokážeme být jednoznační, dávat hranice a pocít bezpečí. Přála bych si taková být.

Jak vnímáš práci v COMU?

Po pracovní stránce je radost i čest být součástí tohoto týmu. Hezky se mi se všemi pracuje, tvoří, diskutuje. Myslím, že jsme si sedli i po osobní stránce. Nějak jsme na sebe dobře naladěni. To nikdy není samozřejmostí. Navíc si ze sebe dokážeme dělat srandu a nebrat se za tak moc vážně.

Jak bys zhodnotila uplynulý sjezd ve Svitavách? Co se ti tam líbilo, co do příště změnit?

Byl to můj první Sjezd coby organizátorky,

takže moc neumím porovnat. Změny záleží také na reakcích účastníků. Mně se Sjezd celkově líbil – příjemná atmosféra, milí lidé, skvělý prostor. Chválit program se nehodí. (Ale nemůžu si pomoci: byl výborný :))

Na sjezdu ve Svitavách jsi vedla workshop „Tříděné umění“. Výsledek jsme mohli vidět na závěrečné přehlídce. Jak ses k tomu vlastně dostala, kde jsi získala inspiraci k této neobvyklé umělecké technice? Co tě na tom baví?

Není to žádná závratná technika – jako je třeba „pet-art“. Nic takového neumím. Kdysi jsem podobný workshop zažila na jedné akci v Německu, tak jsem si ho od nich půjčila a udělala ve Svitavách. Stačí tavná pistole, nůž, drátky, barevné izolepy, lepidlo. Dále fantazie: co mi tahle láhev od aviváže tvarem a barvou připomíná; co by z toho mohlo být? – hm, třeba postava člověka. A pak vynalézávat: s jakým kelímkem a jak to spojmů dohromady, aby z toho vyšla postava člověka? Vytvořit se takto dá naprosto cokoli. Je to zábava, odreagování a je za vámi vidět něco originálního a vtipného. To mě na tom baví! Snad to bavilo i účastníky.

Souvisí to i s ekologií - jsi ekologický člověk v každodenním životě, je to pro tebe důležité?

S ekologií to souvisí. Shromážďovala jsem „materiál“ celý měsíc. Přispěli lidi ze sboru, kamarádi, rodina. Taky jsem se ségrou vymetla pár kontejnerů ještě ve Svitavách (se slunečními brýlemi na očích, aby nás nikdo nepoznal). Při pohledu na tu šílenou hromadu, která tam ve Svitavách byla, si každý musí položit otázku: „Nekonzumujeme opravdu trochu moc?“ Já osobně jsem ekolog tak „normálně“.

Co ráda děláš ve volném čase?

Navštěvu kamarády, jezdím na kole, procházím se v přírodě, spím, chodím na koncerty a letní festivaly, miluju tanec. Taky ráda nakupuju šperky a oblečení. ■

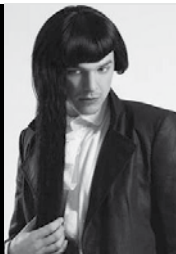
KUDY A KAM KRÁČÍ KUDYKAM?

Šárka Schmarczová

Mám ráda muzikály a miluji texty pana Michala Horáčka. A tak jsem se vydala do Státní opery na lyrikál Kudykam. Lyrikál, ano, tak mu říká pan Horáček, je to spojení mluveného slova a písní v jeden celek, přičemž básně jsou psané ve formě písňových textů. Verše, propojující Horáčkovy starší i nové písňové texty, jsou asi to nejzajímavější na celém díle. Skoro bych řekla, že někdy to je až trochu sportovní výkon, zajímavé konstrukce, ale občas na úkor obsahu.

Kudykam se zrodil ze zvolání Martina, jednoho z obyvatel penziónu svět, který uvažuje o tom, co je za jeho zdmi. V titulní roli jsem viděla slovenského herce maďarského původu Csongora Kassaie a musím říct, že nejen výborně hrál, ale i zpíval. Vzezřením a možná i tím, že si ho pamatuji z pohádky Čert ví proč, na mne jeho Kudykam působil tak trochu jako Faustův Mefisto. A opravdu, na několika místech by se dalo říct, že Horáček je Goethem inspirován. Avšak Kudykam pokouší Martina jen místy a jde mu spíše o probuzení k životu než o zkoušku vůle. Kupříkladu mefistovská věta „Svět není dobrý, je jenездеjší.“ tu není prezentována jako zlo, jde o holé konstatování faktu. Z teologického hlediska se Horáček v muzikálu na Boha sice na několika místech odvolává, ale jeho pohled je spíše nekonfesionální, jakákoliv síla - i šamanova - je dobrá, hlavně, aby se něco dělo...

Sám Horáček Kudykama překřtí na Všudybyla, s čímž se dá i souhlasit. Ale pak tam chybí ta Komenského křesťanská zvěst, která je vyústěním hledání v Labyrintu světa. Tam přece poutník opuštěn Všudybudem, nalézá Krista a život se mu otevírá v křesťanské perspektivě.

Kudykam,
Hapka, Ho-
ráček, Státní
opera, Praha,
premiéra

CHRISTMAS

Barb Iverson

Christmas is a major holiday in American churches. Pastors sometimes joke that it is one of two times a year (Easter is the other) when people who never come to church show up at a service. Many churches will do a nativity play, either with children playing Mary, Joseph and the others, or sometimes adults. Most American churches, protestant or catholic, will have a late or midnight service on Christmas Eve (24 December). They will sing Christmas carols, hear a short message, and there will always be candles. Traditionally the last song is Silent Night.

It is becoming more common for churches to offer opportunities for people to serve their communities at Christmas. There are programs for providing gifts to children who have a parent in prison. There are programs that send gifts and necessities (like socks and toothbrushes) to very poor children overseas. There are programs that encourage people to donate new or used clothes and home items for homeless or very poor people who live in their towns.

Many Americans realize that we spend millions of dollars on gifts every year at

KOSTA. ROZHOVOR PŘES DVĚ GENERACE

O. Richterová

Narodit se r. 1925 v rodině pražských židovských intelektuálů s velkou pravděpodobností znamenalo zajímavé dětství a příšerné dospívání. Tomáš Kosta přežil Terezín, Osvětim a Buchenwald i tyfus, který dostal na samém konci války. O tom ale je jen úvod knižního rozhovoru.

Těžiště otázek Vladimíra Mlynáře spočívá na Kostově angažmá v KSČ, straně, které sice byla celá jeho levicově orientovaná rodina oddaná, zároveň mu ale ve stalinských procesech zavřela oba rodiče. Kosta členem zůstal (na s. 60 upřímně doznává i nepřítisť vznešené důvody setrvání). V šedesátých letech pak začal pracovat v nakladatelství Svoboda a dostal ho z dluhů do černých čísel. V roce 1968 se stal jeho ředitelem a už si nechtěl stranou nechat diktovat vydávání prodělečných ideologických spisů. V červnu 1968 si T. Kosta dokonce podal žádost o licenci na soukromé nakladatelství.

Nejnapínavější částí rozhovoru pro mě bylo líčení emigrace. Kosta se navzdory finanční tísní rozhodl, že nebude brát podřadnou práci. Že i v kapitalismu bude ředitelem nějakého většího nakladatelství. To, jak se mu to podařilo, si už přečtěte sami. Prozradím jen, že mu pomohla nejen silná vůle a perfektní němčina, jeho první mateřština, ale taky manželka. Její jméno se jako červená nit táhne celou knihou: „Moje největší štěstí bylo, že jsem potkal Danicu,“ uzavírá rozhovor muž, který se přátelil s Böllem i Crassem a po převratu působil jako poradce tří českých premiérů.

Pro představu, jak málo pravděpodobná emigrantům připadala změna režimu, ještě historka z frankfurtského knižního veletrhu, kde T.K. na podzim 1989 potkal Willyho Brandta, bývalého kancléře: „Ten byl už tehdy důchodce, ale právě přijel z Moskvy, kde se setkal s Gorbačovem, a povídá mi: ‘Tomáši, ledy se hýbou, do pár měsíců budeš doma v Praze.’ Pamatuji se, že když jsem přišel domů, říkám Danici, hele, ten Brandt už je taky senilní, představ si, co mi dnes říkal... Že může mít pravdu, mne tehdy ani ve snu nenapadlo.“

Rozhovor
vedl
V. Mlynář,
vydal
Respekt
2008. 134
stran.

an american's view

Christmas, and they are trying to spend less and give more—through serving other people who don't have as much as they do. Santa Claus is the typical symbol of Christmas in America, but Christians focus on Jesus' birth during the holiday season. ■

nativity play
carols
community
necessities
overseas
encourage
donate
focus on

vánoční hra (o narození J.K.)
koledy
společenství, zde i „lidé v sousedství“
nezbytné drobnější věci
zahraníčí - zámoří
povzbudit
darovat
soustředit se na

Nobelovka do Číny

Literárního vědce Liou Siao-Po (v angl. přepisou Liu Xiaobo) v Číně moc lidí nezná. Weby zmiňující jeho jméno jsou blokovány, stejně tak mizí vlákna v diskuzích. Dostal ale Nobelovu cenu za mír, tu nejpolitičtější z nobelovek, a dozvěděl se o něm celý svět. V roce 2008 ho čínská vláda odsoudila na 11 let vězení za „podněcování k podvracení státní moci“ - pravým důvodem je spíš čínská Charta 2008 (inspirovaná Chartou ‚77), jejímž je spoluautorem.

Před 493 lety

31. října 1517 Martin Luther, jak se traduje, přitloukl svých 95 tezí proti zlořádům církve na bránu wittenberského kostela. Teze mířily zejména proti odpustkům (např. Papež Lev X. vydal v roce 1515 bulu o prodeji odpustků, aby měl z čeho platit stavbu chrámu sv. Petra v Římě).

V rozhovoru pro ČRo říká prof. Šmahel: „Ještě Luther nevěděl o husitství vůbec nic. Když se pak v polemice dozvěděl, co všechno husité chtěli, tak - jak se dočítáme - mu to zkazilo chuť k obědu a řekl: My jsme husité, aniž jsme o tom věděli. On byl opravdu překvapený, vydával pak Husovy spisy s vlastním předmluvami a teprve později, když už se jeho náboženský program, jeho konfese, staly mohutnou silou v Německu a v okolních zemích, narostla mu křídla a už se pak k husitství moc nehlásil.“

Normální postup, že? ČCE se ale přijetím sedmi vyznání víry (Apoštolského, Nicejskokaňhradského, Athanasiova, Jednoty českých bratří, Českého, Augsburgského a Druhého helvetského) hlásí k lecčemu, co jí předcházelo.

Anglikánští biskupové jdou k Římu

Pět anglikánských biskupů (dva již v penzi) využije papežovu nabídku přestoupit do římskokatolické církve. Důvodem je rozčarování z liberalizace anglikánské církve, která nově povoluje ordinaci homosexuálních biskupů a také začala ordinovat do duchovních služby ženy. Takové změny jsou podle nich nekompatibilní s církevními tradicemi.

Novinářem v Rusku...

Dost nebezpečné povolání. Stačí psát o jakýchkoli reálných problémech - s vražděním a znásilňováním páchaným v Čečně ruskými vojáky (mj. kvůli tomu zemřela Anna Politkovská), nebo s extremisty a neonacisty kdekoli v Rusku, především ale v Petrohradu a Moskvě - o tom psal O. Kašin, stejně jako o různých protivládních demonstracích. Zmlátili ho železnou tyčí tak, že byl v kómatu. Zdá se ale, že přežije. Na rozdíl od novinářky A. Baburové a právníka S. Markelova, jedněmi z těch, kteří pokračovali v práci A. Politkovské.

Airbag místo cyklistické helmy

Dost dobrá diplomka. Dvě švédské studentky průmyslového designu vymyslely límec, který se při pádu z kola nafoukne a ochrání vám mozkovnu. Určený je zejména těm, kterým klasická helma nepříjde dost „cool“, až „praxe“ asi ukáže, jestli chrání líp. Jedno je ale jisté: helma nehelma, před blbostí vás neochrání nic.

UPADÁME V ZAPOMNĚNÍ...?

Ažběta Matějovská

„Otevřu dveře a shodím ze sebe boty, teď je čas na relax!“ Nebo to může být taky takhle: „Už před domem slyším dobře známý křik a jekot. Ano, to je má rodina! Otevřu dveře a za nima na mě vybafne bezzubá usměvavá hlavička plná zážitků.“ Asi si neodpočineme! Ale chceme pořád jen odpočívat? Myslet jen na sebe? Není to smutné přijít do prázdného bytu? Do ticha každodennosti? Naštěstí ještě stále chceme mít někoho, komu předáme své zkušenosti, koho můžeme ochraňovat před „zlým světem“, s kým se můžeme chlubit a komu můžeme nabídnout svou víru! Ale i tato chuť v dnešním světě mizí, přebírá ji kariéra. Ta je důležitá, ale po čase zjistíme, že nic nemáme. Náš život upadá v zapomnění. Tak to nechceme, a vrháme se do „rychlomotorby“ dětí, neboť náš věk je už dosti vysoký. Tak se lehkostane, že malé děti mají rodiče, kteří vypadají spíš jako prarodiče a ještě v dětství se o ně musejí starat,

protože rodiče „senilní“.

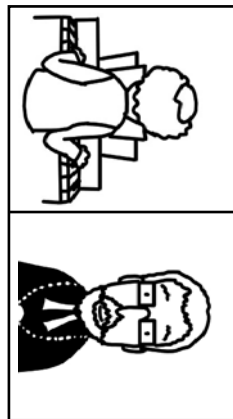
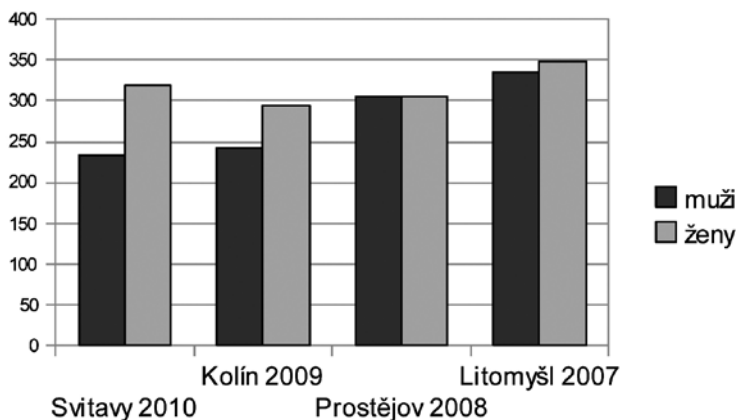
Proč jsme dnes tak sobečtí? Jak to muselo být jiné, když dřív byla kariérou rodina? Centrem dění byla rodina, pýchou byly děti a nejlépe hodně dětí. Museli sice často od útlého věku pracovat na poli a v hospodářství, aby se rodina zvládla uživit, ale...o co je to horší než vysedávání u počítaři? Dnes je kariérou, centrem dění a pýchou práce a nejlépe hodně práce! Ano, výchova je náročná, to nezakrývám, ale vzpomeňme na krásné chvíle ze svého dětství! Copak je nechceme dopřát i někomu dalšímu?

Vychováváme děti, chceme, aby měly ten nejlepší život. Sledujeme, jak si hledají svou první lásku a vzpomínáme, na sebe. Jak to bylo krásné! Jen nás trochu zamrazí, že o nás brzy budou psát v časopisech, jako o tom, „jak to bylo před sto lety...“ ■

Sjezdová statistika

SVITAVY 2010 SJEZD NEJEN EVANGELICKÉ MLÁDEŽE
...statistika nuda je, má však cenné údaje...

Ženy vs. Muži v posledních letech

Průměrný věk účastníka 21,24454
Nejčastější věk účastníka 20

Předplatné časopisu Bratrstvo 2011

Vážení čtenáři, předplatitelé, doufáme, že i letos jste si v časopise našli své téma, něco se dozvěděli, potěšili a že i nadále zůstanete našimi čtenáři. Zaslání Bratrstva je kontinuální, tzn. přechází do dalšího roku. Jakékoliv změny v předplatném (počet kusů, odhlášení předplatného) prosím oznamte do 20. prosince 2010.

Pokud tak neučiníte, budeme předpokládat, že zůstáváte předplatiteli i nadále.

Změny oznamujte na adresu redakce bratrstvo@evangnet.cz.

Cena předplatného zůstává 200,- Kč na celý rok.

BRATRSTVO

roč. 51/2010
číslo 10

Bratrstvo, evangelický časopis pro mládež.

Vydává Synodní rada Českobratrské církve evangelické.

Grafická úprava: O. Fikejs, sazba a technická redakce: Jitka Čechová

Adresa redakce a administrace: Jungmannova 9, 111 21 Praha 1,

e-mail: bratrstvo@e-cirkev.cz, tel: 224999273

Stránky na internetu: <http://bratrstvo.evangnet.cz>

Celoroční předplatné 200,- Kč, jednotlivé číslo 20,- Kč. Vychází 10× ročně.

Tiskne MIB Print, Praha 6. Přidělené registrační číslo MK ČR 5092.